

CONSELL COMARCAL
DE L'ALT EMPORDÀ

30ANYS Benestar
Social

MEMÒRIA DE L'ÀREA DE BENESTAR 2018

CONSELL COMARCAL DE L'ALT EMPORDÀ

Observatori Social de l'Alt Empordà
Figueres, agost de 2019

Índex

Presentació.....	3
1. L'Àrea de Benestar.....	5
2. La comarca de l'Alt Empordà l'any 2018.....	8
3. Serveis Bàsics d'Atenció Social.....	11
3.1. L'atenció social bàsica.....	11
3.2. Servei d'Informació i Assessorament a les Dones.....	24
3.3. Serveis d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents.....	27
4. Serveis d'Atenció a la Infància i Adolescència en risc.....	31
5. Serveis d'Atenció a la Dependència i Suport a les Famílies.....	34
6. Servei d'Inclusió Social i Atenció a la Comunitat.....	41
7. Participació en projectes europeus.....	48
8. Treball en xarxa i gestió del coneixement.....	49
9. Síntesi dades més rellevants 2018.....	52

Presentació

Us presentem un any més els principals resultats dels serveis i programes que ha gestionat l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

La lectura de la Memòria 2018 de la nostra àrea facilita una visió de conjunt de quina és l'evolució de les necessitats socials a la comarca i dels serveis i programes que presta l'administració comarcal. D'acord amb la Llei 19/2014 de 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern es fan públiques, com ha estat habitual en els darrers anys, les dades des gestió del nostre equip de treball.

La situació de crisi econòmica i social que afecta el país des de fa més de deu anys ha generat en moltes persones i famílies de la comarca una major situació de vulnerabilitat i, per tant, una major necessitat d'atenció social. Aquesta realitat queda reflectida en l'evolució de les dades dels serveis i programes que gestiona l'Àrea de Benestar. Els professionals de l'Àrea de Benestar continuen constatant que una dècada després de l'esclat de la crisi es produeix una major cronificació i fragilitat dels casos i problemàtiques treballades i es detecten nous perfils de risc.

Com constata el Diagnòstic Social de l'Alt Empordà 2018, malgrat que els indicis de la recuperació econòmica semblen evidents des de l'any 2012 a la comarca, els principals indicadors macroeconòmics contrasten amb els indicadors de mesura de la pobresa i l'exclusió social, que posen de manifest la persistència dels efectes de la crisi econòmica sobre amplis sectors de la població¹.

Amb la finalitat de dimensionar aquesta realitat i conèixer millor la seva evolució, la Memòria manté una anàlisi en sèrie temporal des de l'any 2004, la qual cosa permet accedir a una visió general de la realitat social de la comarca amb perspectiva comparada de més de 10 anys. Una lectura global d'aquest document permet constatar com l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal ha crescut pel que fa a la dotació de la seva Cartera de serveis que presta al conjunt de la ciutadania com a resultat principalment de l'assumpció de noves competències i de la consolidació de recursos previstos pel marc legislatiu dels serveis socials. En aquest sentit, les dades que es presenten a continuació evidencien que aquest conjunt de serveis orientats a millorar les condicions de vida de les persones que resideixen a l'Alt Empordà té un impacte sobre un conjunt divers de població.

La nostra comarca tenia l'any 2018 una població diversa de 140.569 habitants. Un 18 % de la població era major de 65 anys i un 24% de la població era d'origen estranger. La taxa de risc de pobresa o exclusió social per al conjunt de Catalunya l'any 2018 era del 24,7%, experimentant un nou creixement respecte l'any anterior (homes 21,7% i dones 27,5%). Malauradament, l'IDESCAT no facilita aquesta dada a nivell comarcal, dificultant la capacitat d'anàlisi dels agents locals sobre la realitat social del territori.

En aquest context, cal destacar com mentre que l'any 2004 la població atesa pels Serveis bàsics d'Atenció Social de la comarca representava el 5,7% del total de població, dotze anys més tard, la població atesa s'ha doblat arribant l'any 2018 a representar el 10,2% del total.

La crisi que estem vivint ha tingut conseqüències directes sobre les economies familiars que han vist reduït el seu nivell de renda. D'altra banda, el funcionament del mercat de treball ha vist reforçada la dinàmica de precarització, i la situació de l'habitatge és una problemàtica social de primer ordre a la comarca. En els darrers anys gran part de la comarca s'ha vist abocada a un procés de vulnerabilització de les seves condicions de vida, realitat compartida amb el conjunt del país. De forma preocupant s'ha evidenciat

¹Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat (2018). *Diagnòstic Social de l'Alt Empordà*. Figueres: Consell Comarcal del l'Alt Empordà

l'agreujament de la situació de desigualtat de les persones més vulnerables, malgrat que aquestes no hagin estat les protagonistes del relat «periodístic» de la crisi econòmica.

Aquesta situació preocupant continua reclamant d'un major esforç de totes les administracions públiques, entitats sense ànim de lucre i empreses de l'Alt Empordà per treballar més estretament i millorar la coordinació i el treball en xarxa, per garantir un millor accés de la població més vulnerable als recursos i serveis del territori i una definició de serveis més eficient.

En aquest context, l'Àrea de Benestar està impulsant en els darrers anys diferents línies de treball orientades a reforçar els dispositius d'intervenció social per atendre les situacions de desigualtats i major vulnerabilitat social. En aquest sentit, l'any 2018 l'àrea de Benestar ha impulsat una reestructuració organitzativa interna dels seus serveis i Equips professionals amb la finalitat d'implantar un model d'atenció social basat en una major proximitat als ens locals i els diferents agents socials del territori, per esdevenir més proactius en la detecció de necessitats i en la planificació de les polítiques socials a nivell comarcal.

En relació a l'atenció a les famílies i els infants en situació de risc fem palesa, un cop més, la preocupació important pel creixement del nombre de casos anuals, que posa de manifest aquesta memòria. En aquest sentit, considerem prioritari el desplegament d'un model d'intervenció que permeti treballar des d'una visió més preventiva que contempli una mirada integral sobre l'infant i la seva família, a partir del treball en xarxa entre diferents serveis.

Les dades que presenta aquesta Memòria reflecteixen també el treball de qualitat, proper i humà que ha dut a terme un equip qualificat de 92 persones que treballen a l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal i els professionals d'una xarxa d'entitats i agents dels tercer sector que col·laboren en la gestió de serveis i programes comarcals. L'esforç, dedicació i alt nivell professional de les persones que diàriament fan suport i acompanyament a la població més vulnerable facilita, malgrat la situació complexa, l'alt nivell de cohesió social que viu la comarca. A tots i a totes elles cal que els fem un reconeixement especial.

La Memòria presenta la informació en 8 capítols ordenats per serveis i un darrer capítol resumeix les dades més rellevants de l'activitat al llarg de l'any 2018. S'ha fet un esforç per presentar les dades de forma sintètica, amb la voluntat de compartir la nostra activitat que es desenvolupa en una realitat social que compartim amb tots els agents públics i privats i amb la ciutadania.

Rosa Guixé i Valls
Directora Tècnica

1. L'Àrea de Benestar

L'Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal de l'Alt Empordà està formada pel conjunt de serveis, recursos i equipaments creats amb la missió de garantir les necessitats bàsiques de la població de la comarca i afavorir el seu benestar i inclusió social, planificant i gestionant els serveis d'acord a les necessitats socials amb criteris d'eficiència, eficàcia i proximitat al territori, d'acord amb el que estableix el marc normatiu i legal.

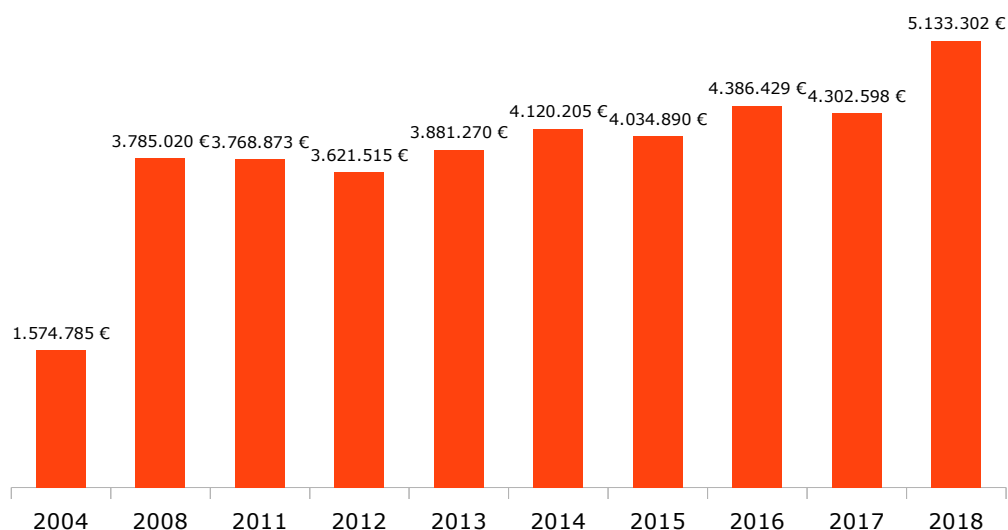
Els i les professionals que treballen a l'Àrea de Benestar gestionen el conjunt de serveis i recursos definits a la cartera de serveis de la comarca, amb els objectius d'afavorir la promoció i la inclusió social de les persones i col·lectius a la societat, posar a l'abast de les persones els recursos per millorar la seva qualitat de vida, reduir les desigualtats i augmentar la seva autonomia, valorar i ajudar-los a resoldre les seves possibles dificultats socials, i prevenir i intervenir sobre les causes que condueixen a situacions de risc i exclusió social.

L'Àrea de Benestar ofereix serveis a tots els ciutadans i ciutadanes de la comarca de l'Alt Empordà, tret del municipi de Figueres que compta amb serveis propis.

L'any 2018 l'Àrea de Benestar ha gestionat un pressupost total de 5.133.302 € (21% del pressupost total del Consell Comarcal), xifra que inclou les aportacions del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, del programa «Benestar i Comunitat» de Dispsalut (Diputació de Girona) i les aportacions dels ajuntaments de la comarca, entre altres, per a projectes concrets.

La Llei 12/2007 de Serveis Socials va significar un punt d'inflexió pel que fa al volum de recursos destinats a les polítiques socials a Catalunya, tal i com mostra l'evolució creixent del pressupost de l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal. El pressupost de l'any 2018 ha crescut un 20% respecte el de l'any anterior com a conseqüència de l'augment de la despesa en els programes de Teleassistència domiciliaria, de Prestacions econòmiques per atendre situacions de pobresa energètica i els Serveis d'Intervenció Socioeducativa. Aquest augment també s'explica per l'assumpció de la gestió del Programa de millora social del Pla de Barris de l'Escala per part de l'àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

Gràfic 1: Pressupost de l'Àrea de Benestar social del Consell Comarcal 2004-2018 (1)

Font: Àrea de Benestar social del Consell Comarcal (2018)

(1) L'Àrea de serveis socials inclou els Ajuntaments de Roses i L'Escala

Els principals indicadors de despesa i finançament del Consell Comarcal i l'Àrea de Benestar mostren, en primer lloc, com el pressupost de l'Àrea de Benestar ha crescut molt significativament des de l'any 2012, un 42%. En segon lloc, en els darrers anys també es constata un creixement de la despesa corrent de l'Àrea de Benestar per habitant, que s'ha situat l'any 2018 en 54,50€. En tercer lloc, s'observa com la distribució de les fonts de finançament de l'Àrea de Benestar s'ha mantingut estable els darrers anys. L'any 2018 el finançament provinent de les transferències d'altres administracions representava el 71% del pressupost i les aportacions dels municipis, principalment per al finançament dels Serveis bàsics d'Atenció Social, era del 24%.

Taula 1: Síntesi d'indicadors de despesa i finançament del Consell Comarcal i l'Àrea de Benestar 2012-2018

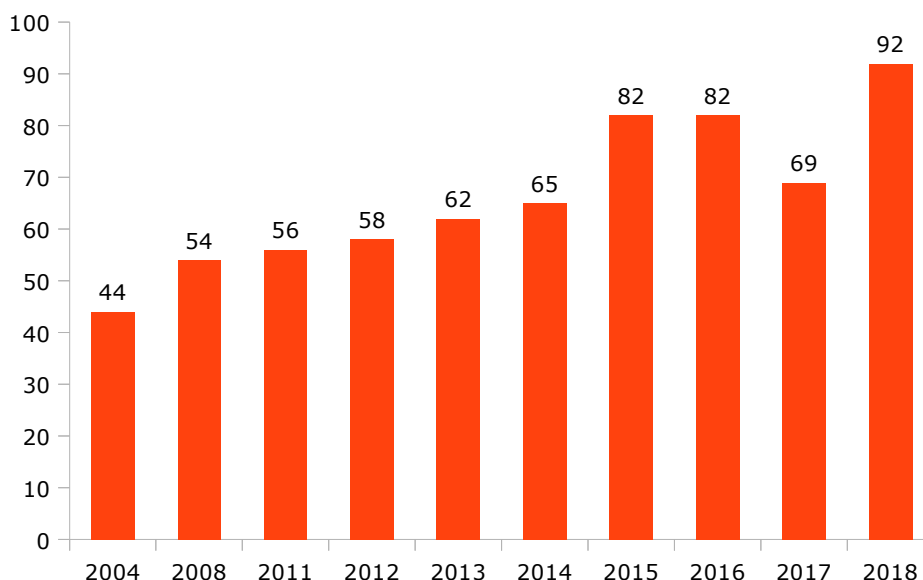
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Pressupost CCAE	19.671.043,4€	19.152.180,2€	16.940.000,0€	16.406.929,9€	16.343.394,0€	18.897.208,9€	23.347.189,65€
Pressupost Àrea de Benestar	3.621.515,0€	3.881.270,0€	4.120.205,0€	4.034.890,0€	4.386.429,0€	4.302.598,68€	5.133.302,26€
% Pressupost Àrea Benestar	18%	20%	24%	25%	27%	23%	21%
Despesa corrent Àrea de Benestar per habitant	38,33 €	40,95 €	42,82€	41,92 €	46,47 €	45,89€	54,50€
% Finançament Pressupost Àrea Benestar per part dels Ajuntaments	21%	22%	20%	21%	21%	21%	24%
% Finançament Pressupost Àrea Benestar transferències altres administracions	78%	76%	75%	76%	74%	75%	71%
% Finançament Pressupost Àrea Benestar per part altres Institucions	0%	1%	2%	2%	1%	1%	1%
% Autofinançament per taxes i preus públics	1%	1%	3%	1%	4%	4%	4%

Font: Elaboració pròpia a partir del Pressupost General del Consell Comarcal de l'Alt Empordà i Idescat

Pel que fa als i les professionals que treballen a l'Àrea de Benestar l'any 2018, 92 persones han format part d'aquest equip de treball. Del total del personal de l'Àrea un 85% són dones, el que reflecteix una realitat altament feminitzada dels professionals que treballen en aquests serveis a la comarca. El creixement de treballadors/es experimentat respecte l'any 2017 s'explica per les contractacions derivades del desplegament a la comarca dels Serveis d'Intervenció Socioeducativa, dels professionals de l'Oficina del Pla de Barris de l'Escala, i de l'augment de professionals de l'equip administratiu de l'àrea.

Del conjunt de professionals que l'any 2018 treballaven a l'Àrea de Benestar un 13% són personal de suport administratiu.

Gràfic 2: Nombre de treballadors/es de l'Àrea de Benestar 2004-2018 (1)

Font: Àrea de Benestar social del Consell Comarcal (2018)

(1) Les dades inclouen també els professionals dels Serveis bàsics d'Atenció Social dels Ajuntaments de Roses i L'Escala.

L'Àrea de Benestar del Consell Comarcal compleix amb les ràtios de professionals establertes a la Cartera de serveis socials del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de 3 treballadors/es socials i 2 educadors/es socials per cada 15.000 habitants.

Durant l'any 2018 l'Àrea de Benestar social ha continuat aprofundint en la transformació d'alguns aspectes organitzatius interns amb l'objectiu d'avançar cap a la millora de la qualitat i eficiència dels serveis i de la seva gestió així com en el rendiment de comptes i resultats. En aquest àmbit cal destacar les següents actuacions.

En primer lloc, l'any 2018 s'ha desplegat la nova estructura organitzativa de l'àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà que ha tingut un impacte directe en la distribució dels serveis que presta l'àrea al territori. Arrel d'aquest canvi organitzatiu l'àrea de Benestar ha passat a organitzar-se en quatre seccions: els Serveis Bàsics d'Atenció Social, Els Serveis d'Atenció a la Dependència i Suport a les famílies, els Serveis d'atenció a la Infància i Adolescència en risc, i els Serveis d'Inclusió i Atenció a la comunitat. Aquesta nova organització s'ha construït seguint un model de proximitat amb els ens locals i els diferents agents socials del territori per esdevenir més proactius en la detecció de necessitats i en la planificació dels projectes socials a portar a terme.

En segon lloc, cal destacar com aquest any el Consell Comarcal de l'Alt Empordà ha obert el Servei d'Orientació i Acompanyament a les Famílies (SOAF). Aquest servei que s'emmarca en el desplegament del Contracte Programa 2018-2019 amb del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies té com a objectiu oferir un suport integral a les famílies per a la millora del seu benestar emocional i relacional, que orienti i acompanyi a les famílies en l'educació i la criança dels seus fills i filles i oferir suport a les dificultats que es puguin trobar les famílies al llarg del seu cicle vital.

En tercer lloc, el mes de setembre de 2018 es va posar en funcionament el Servei d'inserció laboral de persones que perceben la Renda Garantida de Ciutadania RGC, també en el marc del desplegament del Contracte Programa. Aquest és un recurs clau d'acompanyament a les persones que perceben aquesta

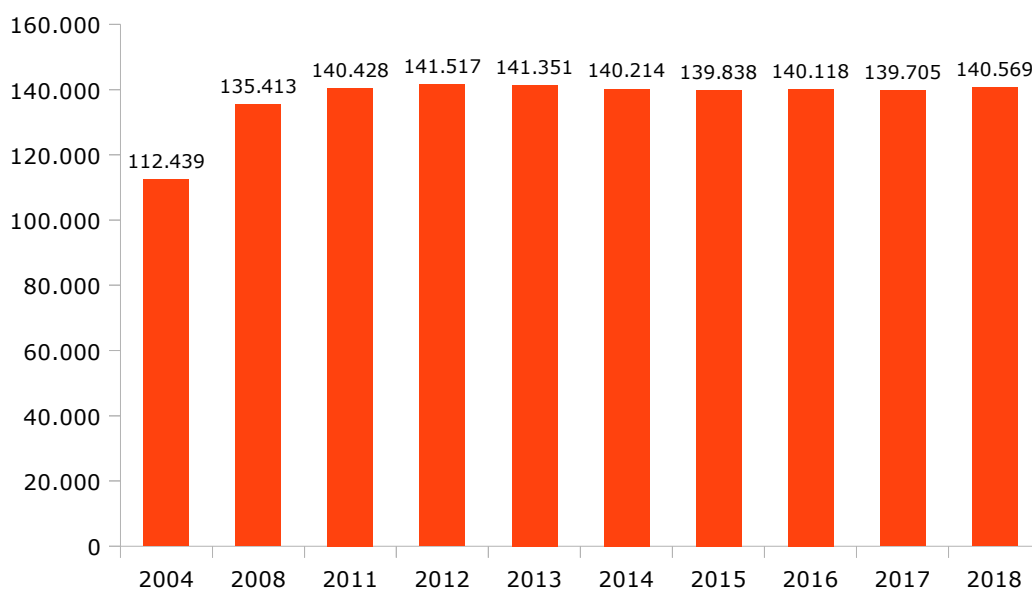
prestació en un àmbit en que fins al moment no existien recursos especialitzats d'atenció a la comarca.

Finalment, després de la signatura de l'acord de Governança el mes de setembre de 2017, durant l'any 2018 s'ha treballat per posar en marxa dos dels grups de treball respecte les línies prioritzades (Atenció domiciliària i Salut mental). Pel que fa a l'atenció domiciliària s'ha creat el Subgrup de Treball per abordar l'Atenció Domiciliària en el procés de final de vida. I pel que respecte a l'àmbit de treball de Salut Mental es va realitzar una sessió de treball per tal de definir les línies d'acció i la creació també d'un subgrup de treball.

2. La comarca de l'Alt Empordà l'any 2018

L'any 2018 la comarca de l'Alt Empordà tenia registrats 140.569 habitants, amb una distribució per sexes igualitària. La població total de l'Alt Empordà, que des de l'any 2011 és manté estable, havia crescut notablement en els anys previs. En el període 2004-2018, s'ha registrat un creixement poblacional del 25%, molt per damunt del creixement de la població al conjunt de Catalunya en els mateixos anys que ha estat del 9%. Aquest creixement de la població, però, sembla que s'estanca en els darrers anys coincidint amb la crisi econòmica i l'etapa en què el procés migratori s'alenteix.

Gràfic 3: Població de l'Alt Empordà (2004-2018)

Font: Idescat (2018)

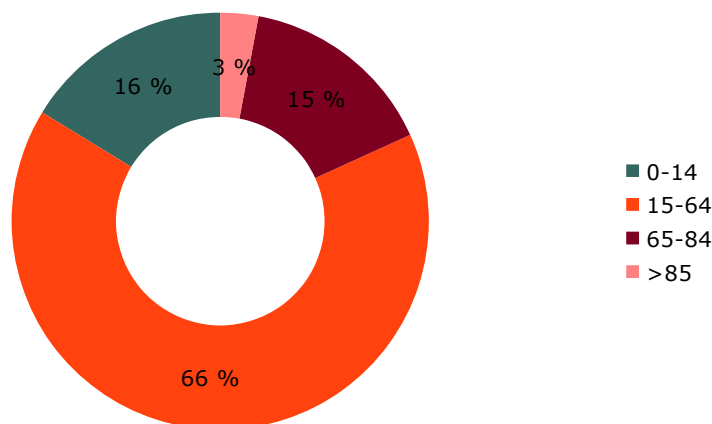
Un 23,9% de la població de l'Alt Empordà té nacionalitat estrangera l'any 2018 tot i que hi ha municipis en què aquest percentatge supera el 30% de la població com és el cas de Castelló d'Empúries (44%), Sant Pere Pescador (37%), La Jonquera (34%), L'Escala (34%) o Roses (30%). A la comarca hi conviuen persones de 122 nacionalitats diverses. De les persones amb nacionalitat estrangera residents a la comarca, el 29% tenen nacionalitat marroquina, el 13% francesa, el 8% romanesa, el 4% alemanya, el 3,5% hondurenya i el 3% senegalesa.

Per grups d'edat, la població de la comarca l'any 2018 estava distribuïda de la manera següent: 15,2% de la població és menor de 15 anys; 65,5% de la població té entre 15-64 anys i un 18,1% de la població té més de 65 anys. Del total de població en la franja d'edat més gran, el 84% de la població de la comarca té entre 65-

84 anys i el 16% de la població és major de 85 anys. Cal tenir en compte, però, que hi ha molts municipis de la comarca on els majors de 65 anys representen més del 25% del total de la seva població com és el cas de Portbou (34,2%), Colera (30,1%), Rabós (30%), Espolla (30%), Maçanet de Cabrenys (29,5%), Mollet de Peralada (29,4%), Biure (27,3%), Port de la Selva (26,5%), Pau (26,3%) i Darnius (26,2%).

Gràfic 4: Distribució de la població Alt Empordà per grups d'edat 2018 (en %)

Font: Idescat (2018)

Les taxes d'envelliment i de sobreenvelliment de l'any 2018 a la comarca continuen enregistrant valors propers a les mitjanes catalanes. L'evolució d'ambdós indicadors en els darrers anys constata la tendència a l'envelliment de la població de la comarca.

Taula 2: Evolució taxa envelliment; taxa de sobreenvelliment i taxa de dependència Alt Empordà (2004-2018)²

	2004	2008	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2018 CAT
Taxa envelliment	17,5	16,2	16,8	17,1	17,4	17,6	17,8	18,0	18,2	18,8
Taxa sobre envelliment	2,1	2,1	2,5	2,5	2,6	2,7	2,8	2,9	2,9	3,2

Font: Idescat (2018)

La crisi econòmica i la recessió continuen tenint conseqüències en la població més vulnerable i en risc d'exclusió social a la comarca. La taxa de risc de pobresa o exclusió social per al conjunt de Catalunya l'any 2018 era del 24,7 %, xifra que ha experimentat un creixement progressiu els darrers anys. Per sexes, les dones presenten una taxa del 27,5%, significativament superior que la dels homes 21,7%. La població amb nacionalitat estrangera té una taxa de risc d'exclusió del 54,2%³.

El mercat de treball de la comarca presenta signes clars de precarietat que any rere any es reforcen. La temporalitat, l'estacionalitat i l'ocupació autònoma generen situacions de desprotecció social en la població i tenen un clar impacte en els serveis públics orientats a atendre les situacions de vulnerabilitat social.

La taula següent mostra les dades del mercat de treball de la comarca que corresponen a l'any 2018. Pel que fa a la taxa d'atur, es constata una la tendència progressiva al descens d'aquest indicador, iniciada l'any 2012. Les taxes d'atur per al conjunt de Catalunya i Espanya també són inferiors a les enregistrades l'any

² Càlcul de les taxes:

Taxa Envelliment= (Població > 64 / Població total) x 100

Taxa sobre envelliment = (Població >85 / Població total) x 100

³ Font: Enquesta de condicions de vida. Idescat 2018.

anterior.

La distribució de l'atur per grups d'edat mostra com aquest afecta en proporció similar a tots els grups d'edat a partir dels 35 anys. Per sectors, els Serveis i la Construcció continuen concentrant més del 80% de l'atur de la comarca. D'altra banda, l'atur afecta en major proporció a les persones amb estudis primaris o secundaris que a les persones amb estudis tècnics o superiors.

Pel que fa a les dades de contractació enregistrades a la comarca l'any 2018, cal destacar com la contractació de caràcter temporal continua representant una part molt important del conjunt de nous contractes realitzats (80,4%), tendència que es manté estable respecte l'any anterior. Pel que fa a la variació interanual de la contractació, l'any 2018 es va registrar una evolució negativa del 2,5% respecte l'any anterior.

Taula 3: Dades mercat de treball Alt Empordà 2018

Taxa atur (Desembre 2018)	13,35% (Homes 11,34% / Dones 15,68%) (15% el 2017) 10,9% Catalunya (12,6% el 2017) 14,4% Espanya (2017: 16,5%)	
Distribució de l'atur per grups d'edat (mitjana any 2018)	16-24 anys	7,5%
	25-34 anys	17,4%
	35-44 anys	25,2%
	45-54 anys	24,4%
	55-64 anys	25,4%
Distribució de l'atur per sectors (mitjana anys 2018)	Agricultura	4,4%
	Indústria	6,3%
	Construcció	9,9%
	Serveis	72,6%
	Altre ocup.	6,7%
Distribució de l'atur per nivell formatiu (mitjana any 2018)	Sense estudis	6,1%
	Estudis primaris incomplets	15,2%
	Estudis primaris complets	13,57%
	Programes FP (estudis secund.)	5,3%
	Educació General (estudis secund.)	52,5%
	Tècnics – professionals superiors	2,9%
	Universitari (primer cicle)	1,2%
	Universitari (segon i tercer cicle)	3,1%
	Altres	0,1%
% Població aturada segons situació (Desembre 2018)	% aturats de llarga durada	13,3% (CAT 10,9)
	% aturats menors de 30 anys	16,9% (CAT 14,8)
	% aturats majors de 45 anys	48,3% (CAT 53,2)
	% aturades dones	54,4% (CAT 56,4)
	% aturats estrangers	34,1% (CAT 20,6)
Contractació temporal (Any 2018)	80,4% (78,4% el 2017)	
Contractació total (Any 2018)	45.600 nous contractes Variació interanual -2,5% (Homes -1,5% / Dones -0,5%)	

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de Xifra (Diputació de Girona), Idescat i Observatori del Treball i Model Productiu de la Generalitat

3. Serveis Bàsics d'Atenció Social

Els Serveis Bàsics d'Atenció Social són el primer nivell d'atenció pública de la xarxa de benestar. Estan integrats per diferents equips tècnics que tenen com a funció conèixer, prevenir i activar actuacions destinades a promoure la inclusió social de persones, famílies i grups socials, especialment les que presenten més dificultats i són més vulnerables.

En aquest apartat es faciliten dades de la Secció de Serveis Bàsics d'Atenció Social i dels serveis adscrits a aquesta secció: el Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) i els Serveis d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents (SIS)

3.1. L'atenció social bàsica

Els Serveis Bàsics d'Atenció Social porten a terme funcions d'informació, orientació i assessorament, valoració i diagnosi de situacions de necessitats socials, detecció, prevenció i intervenció en situacions de risc social, de treball social comunitari, formulen propostes de derivació als serveis socials especialitzats, apliquen tractaments de suport a les persones, famílies o grups, gestionen recursos i prestacions econòmiques i/o ajuts tecnològics i presten serveis d'ajut a domicili, teleassistències, centres oberts per infants i adolescents i altres que siguin determinats per via reglamentària, atès el desplegament de la Llei de Serveis Socials i la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les Persones en situació de dependència.

Des de l'any 2018 el Consell Comarcal de l'Alt Empordà configura l'Àrea Bàsica de Serveis Socials en 2 grans Unitats d'atenció diferenciades, l'EBAS Unitat Litoral i l'EBAS Unitat Interior que incorporen el conjunt de 67 municipis de la comarca. Els municipis formen part d'una de les dues Unitats en funció de les característiques demogràfiques de la seva població, la dispersió sobre el territori, les necessitats i problemàtiques socials que presenten les diferents poblacions i la zonificació sobre el territori del sistema de salut públic⁴.

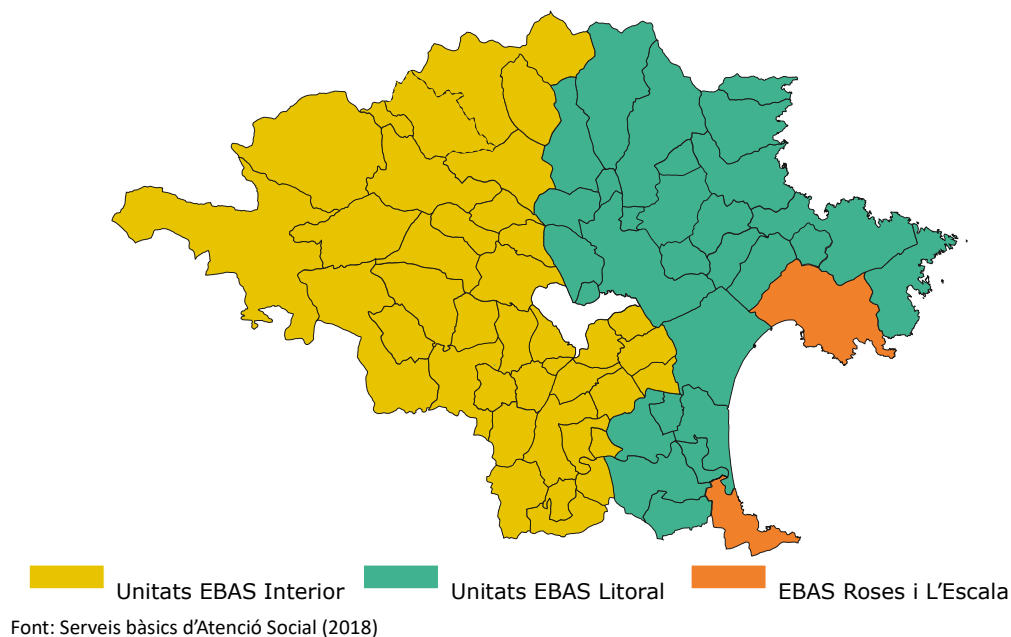
El canvi organitzatiu de l'Àrea de Benestar impulsat l'any 2018 també ha comportat un canvi en l'organització dels equips de Serveis Socials Bàsics amb l'objectiu d'atendre més adequadament les necessitats de la població. Cadascuna de les Unitats d'atenció s'organitzen en tres equips diferenciats amb la finalitat de plantejar itineraris d'atenció social a les persones segons les seves necessitats i característiques. En aquesta direcció, en cada Unitat d'Atenció s'han creat els equips d'Acollida i Promoció Social, de Família i Infància i de Dependència i Promoció de l'Autonomia.

Els equips dels Serveis Bàsics d'Atenció Social fan atenció presencial als diferents municipis de la comarca e forma itinerant i permanent a les dues seus dels EBAS, concretament l'EBAS Unitat Litoral a Castelló d'Empúries i l'EBAS Unitat Interior a Vilafant.

⁴ Unitat EBAS Interior: Albanyà, Agullana, Avinyonet de Piuigventós, Bàscara, Biure, Boadella-Les Escaules, Borrassà, Cabanelles, Cantallops, Capmany, Cistella, Darnius, El Far d'Empordà, Fortià, Garrigàs, La Jonquera, Lladó, Llers, Maçanet de Cabrenys, Navata, Ordis, Palau de Santa Eulàlia, Pontós, Pont de Molins, Riumors, Sant Llorença de la Muga, Sant Llogaia d'Àlguema, Sant Miquel de Fluvià, Sant Mori, Saus-Camallera, Siurana, Terrades, La Vajol, Vilafant, Vilamalla, Vilanant, Vilasacra I Vilaür.

Unitat EBAS Litoral: L'Armentera, Cabanes, Cadaqués, Castelló d'Empúries, Colera, Espolla, Garriguella, Llançà, Masarac i Vilarnadal, Mollet de Peralada, Pau, Palau-saverdera, Pedret I Marzá, Peralada, Portbou, Port de la Selva, Rabós, Sant Climent Sescebes, Sant Pere Pescador, Selva de Mar, Torroella de Fluvià, Ventalló, Vilabertran, Viladamat, Vilajuïga, Vilamacolum i Vilamaniscle

Mapa 1: Distribució de les Unitats d'atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà 2018

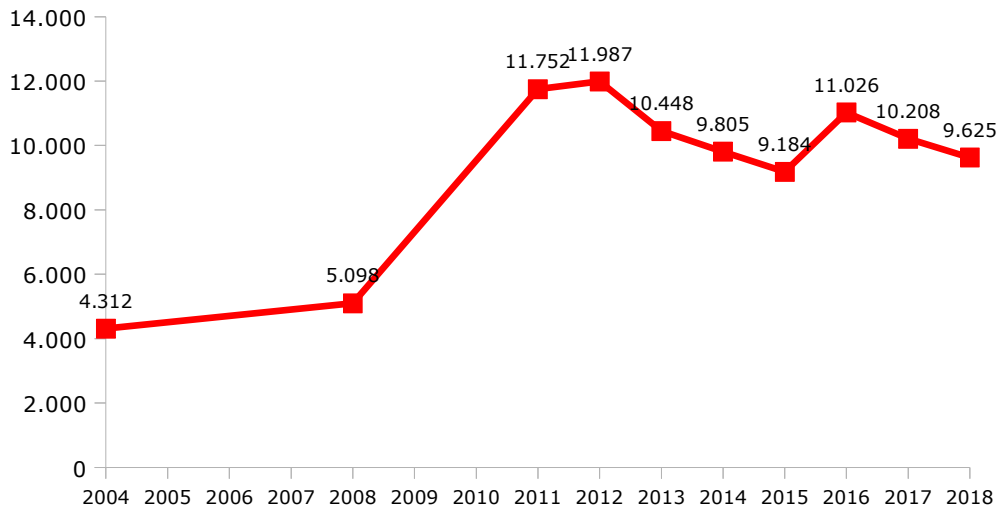

L'evolució dels principals indicadors de gestió dels Serveis bàsics d'Atenció Social mostra com, en els darrers anys i pel que fa al volum de població atesa, s'ha produït una inflexió creixent que coincideix amb l'any en què esclata la crisi econòmica, tal i com mostra el gràfic 5. Si bé el creixement ha estat molt accentuat en el període 2008-2011, l'any 2018 s'ha registrat una davallada del 6% en les persones ateses. Això no obstant, a nivell qualitatiu es continua observant una evolució dels casos cap a situacions en què les condicions de vida de les persones ateses són més extremes i estan, en alguns casos, en situació de cronificació. Durant tot l'any 2018 les dues Unitats d'atenció han atès un volum de població mot semblant, concretament un 49% de les persones ateses han estat ateses per la Unitat Interior i un 51% per la Unitat Litoral.

Especialment rellevant és posar aquestes dades en relació al total de la població de la comarca. Mentre que l'any 2004 la població atesa pels Serveis bàsics d'Atenció Social representava el 5,7% del total de la comarca, l'any 2018 aquesta ha representat el 10,2%. La Unitat EBAS Interior ha registrat aquest any una taxa de població atesa del 10,6%, mentre que a la Unitat EBAS Litoral ha estat del 13%.

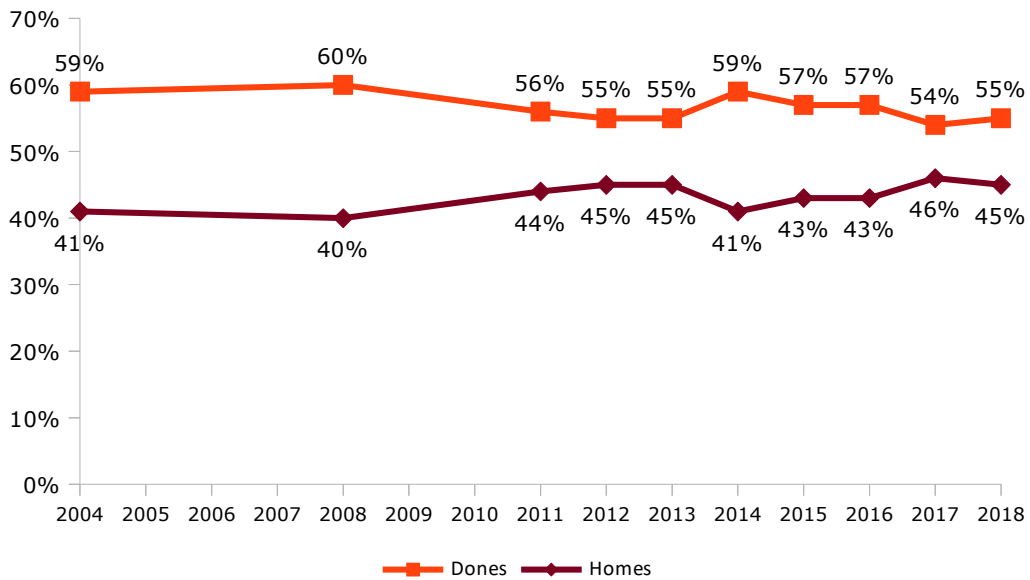
Pel que fa a la distribució per sexe de la població atesa, s'observa com l'any 2018 es manté la tendència a la igualació de les persones ateses per sexe. Tanmateix les dones continuen sent majoritàries entre les persones ateses pels serveis socials a la comarca.

Gràfic 5: Població atesa pels Serveis bàsics d'Atenció Social a l'Alt Empordà 2004-2018

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

Gràfic 6: Població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social de l'Alt Empordà per sexe 2004-2018 (en %)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

Aquest creixement de la població atesa pels Serveis bàsics d'Atenció Social que s'observa en el període 2004-2018 és paral·lel al que s'enregistra en l'evolució dels principals indicadors de l'atenció social bàsica.

Taula 4: Síntesi d'indicadors d'activitat dels Serveis bàsics d'Atenció Social (2004-2018)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Persones ateses	4.312	5.098	11.752	11.987	10.448	9.805	9.184	11.206	10.208	9.625
% Homes atesos	41%	40%	44%	45%	45%	41%	43%	43%	46%	45%
% Dones ateses	59%	60%	56%	55%	55%	59%	57%	57%	54%	55%
% Població atesa / població total	5,7%	5,5%	12,4%	12,4%	10,8%	10,2%	9,7%	11,9%	10,9%	10,2%
Total expedients	2.945	4.150	5.617	6.623	5.266	4.232	4.637	4.800	5.633	5.289
Total entrevistes	8.020	10.888	15.835	17.642	14.691	15.595	14.911	15.152	14.653	21.900
Primeres entrevistes	1.645	2.291	2.712	2.057	2.050	2.508	2.210	1.659	1.603	5.896
% Entrevistes a domicili	13,8%	16,7%	13,1%	16,2%	17,7%	12,6%	13,1%	9,4%	10,3%	5,1%
Atenció prioritària (1)	nd	nd	nd	615	331	281	605	545	813	423

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

(1) L'atenció prioritària és l'atenció d'urgència a una persona sense cita prèvia.

Taula 5: Síntesi d'indicadors d'activitat de les Unitats d'atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà (2018)

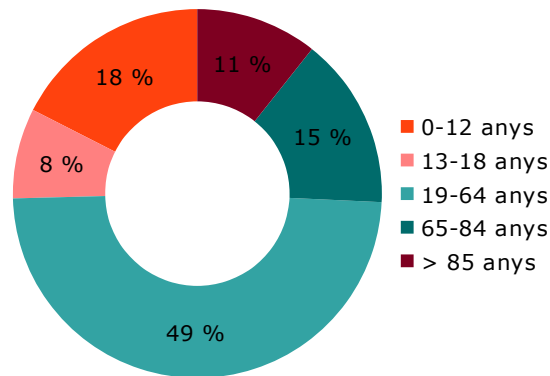
	Unitat EBAS Interior	Unitat EBAS Litoral
Persones ateses	3.674	3.851
% Homes atesos	44%	44%
% Dones ateses	56%	56%
% Població atesa / població total	13,0%	10,6%
Total expedients	1.649	1.799
Total entrevistes	7.345	8.864
Primeres entrevistes	492	444
% Entrevistes a domicili	7,8%	5,6%
Atenció prioritària (1)	82	341

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

(1) L'atenció prioritària és l'atenció d'urgència a una persona sense cita prèvia.

Pel que fa a la distribució de la població atesa per grups d'edat, l'any 2018 un 49% de les persones ateses tenen entre 19 i 64 anys, un 26% tenen menys de 18 anys i un 26% més de 65 anys.

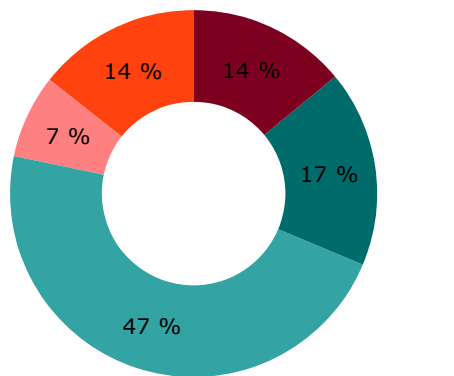
Gràfic 7: Població atesa per grups d'edat 2018(en %)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

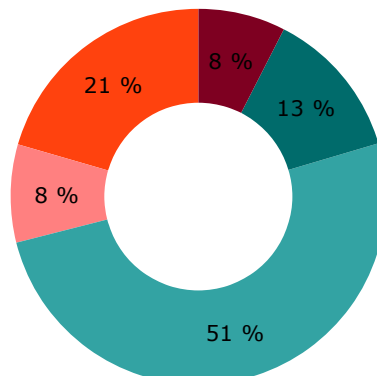
Si tenim en compte la distribució d'edats de la població atesa per Unitats d'Atenció, s'observa que en ambdós casos l'any 2018 s'ha atès un volum de població adulta semblant, però es registra un contrast pel que fa les franges d'edat més joves i envellides. En aquest sentit, a la Unitat EBAS Interior un 31% de les persones ateses tenen més de 65 anys i un 21% són menors d'edat, mentre que a la Unitat EBAS Litoral un 29% de les persones ateses són menors de 18 anys i un 21% majors de 65 anys.

Gràfic 8: Població atesa per grups d'edat Unitat EBAS Interior 2018(en %)

0-12 anys 13-18 anys 19-64 anys
65-84 anys > 85 anys

Gràfic 9: Població atesa per grups d'edat Unitat EBAS Litoral 2018(en %)

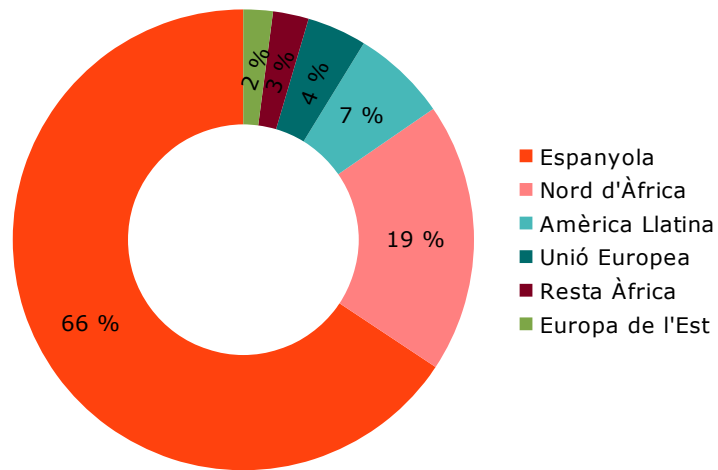

0-12 anys 13-18 anys 19-64 anys
65-84 anys > 85 anys

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

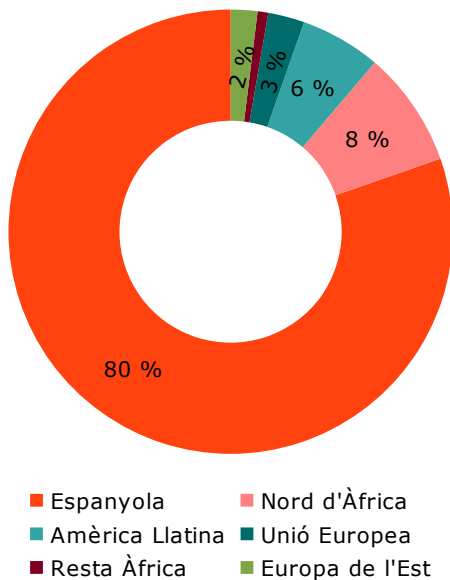
En relació a la nacionalitat de la població atesa, cal indicar que la proporció de persones de nacionalitat espanyola i d'origen estranger és molt similar a la realitat demogràfica de la comarca. Un 66% de la població atesa té nacionalitat espanyola, un 19% del nord d'Àfrica, un 7% de l'Amèrica llatina, un 6% d'algun país de la UE i un 2% de la resta d'Àfrica.

Gràfic 10: Població atesa per nacionalitat 2018 (en %)

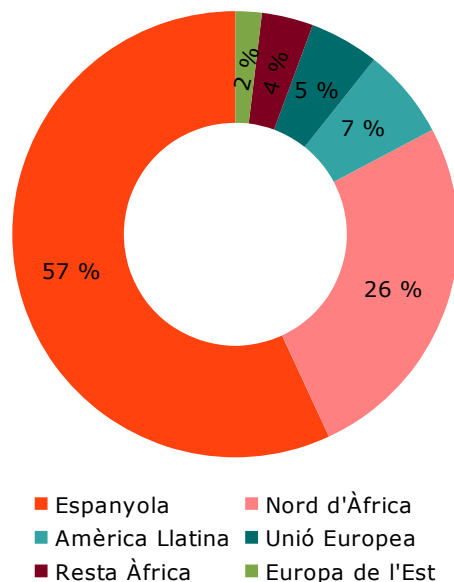

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

Gràfic 11: Població atesa per nacionalitat Unitat EBAS Interior 2018 (en %)

Gràfic 12: Població atesa per nacionalitat Unitat EBAS Litoral 2018 (en %)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

Pel que fa a les principals problemàtiques ateses pels Serveis bàsics d'Atenció Social l'any 2018 és rellevant destacar com el 21,8% han estat de caràcter econòmic; el 18,1% estan relacionades amb situacions de diversitat funcional, el 15,3% estan relacionades amb problemàtiques de salut; el 14,9% estaven vinculades a l'àmbit laboral i el 12% amb mancances socials. Respecte els dos anys anteriors no s'observa un canvi significatiu pel que fa a la distribució de la tipologia de les principals problemàtiques ateses a la comarca.

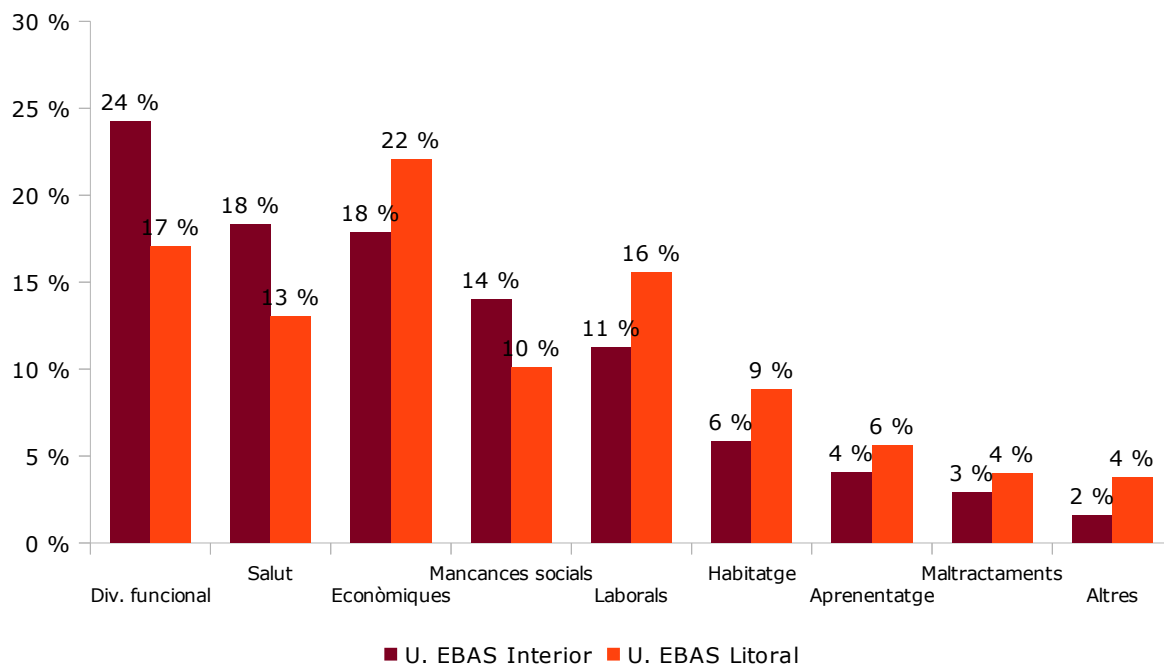
Taula 6: Problemàtiques ateses pels Serveis bàsics d'Atenció Social (en %)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Econòmiques							
Ingressos insuficients; sense ingressos; deutes; administració deficient; altres	26,5	28,5	30,6	29,8	29,7	23,3	21,8
Salut							
Malaltia física transitòria; malaltia mental transitòria; malaltia física crònica; malaltia mental crònica; malaltia greu; malaltia d'alt risc; malaltia d'Alzheimer i altres demències; alcoholisme; consum de drogues; ludopatia; altres	17,7	16,2	15,1	17,5	18,0	21,8	15,3
Laborals							
Prestació d'atur; atur amb subsidi; treball esporàdic; temporers; treball submergit; activitats marginals; cerca primera feina; inadaptació laboral; manca de formació; altres	16,4	17,2	17,9	17,0	16,2	16,0	14,9
Mancances socials							
Mendicitat; indigència; rebuig social; transeünts; dificultat relacions familiars/socials; dificultats d'integració social; aïllament físic; indicis de trastorns mentals; victimització; conductes asocials o delictives; manca d'autonomia personal	15,1	13,2	15,2	13,1	12,3	14,1	12,0
Habitatge							
Manca d'habitatge; manca serveis i subministraments; habitatge deficient; amuntegaments: barraquisme; desnonaments	5,2	5,6	6,5	6,0	7,0	10,0	7,7
Diversitat funcional							
Discapacitat física; discapacitat amb mobilitat reduïda; discapacitat amb necessitat de 3a persona; discapacitat psíquica; discapacitat sensorial i altres	10,0	6,9	5,0	5,1	5,0	7,4	18,1
Aprenentatge							
Analfabetisme; escolaritat obligatòria inacabada; dificultats d'aprenentatge escolar; absentisme escolar; inadaptació escola; altres	3,6	4,0	4,1	3,8	4,0	3,9	4,2
Maltractaments							
Violència de gènere, maltractament als fills, maltractament a la gent gran	3,5	6,8	4,5	4,2	4,1	2,4	3,3
Altres							
	2,1	1,6	1,1	3,5	3,8	1,1	2,7

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

Pel que fa a la distribució de les problemàtiques ateses en funció de la Unitat d'atenció, s'observa com la Unitat EBAS Interior s'han atès principalment situacions relacionades amb la diversitat funcional (24%), salut (18%), econòmiques (18%) i mancances socials (14%). Mentre que la Unitat EBAS Litoral ha atès principalment situacions derivades de dificultats econòmiques (22%), diversitat funcional (17%), laborals (16%) i de salut (13%).

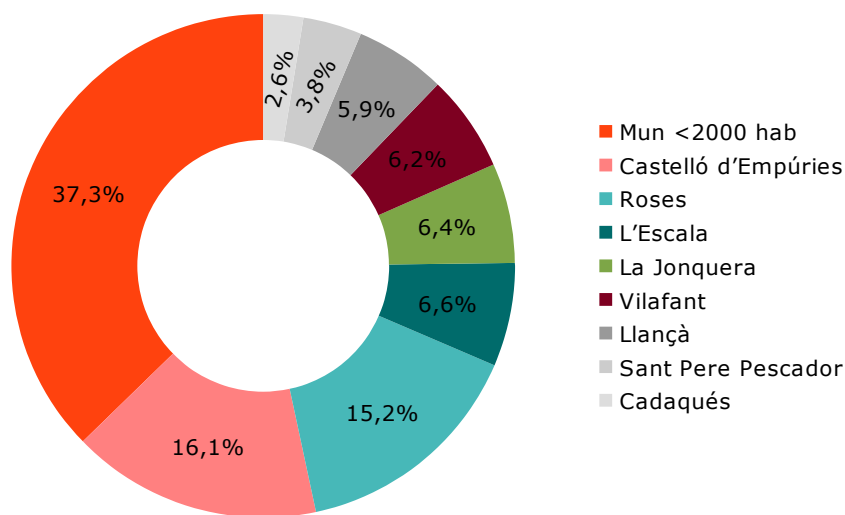
Gràfic 13: Problemàtiques ateses per les Unitats d'atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà 2018 (en %)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

Finalment, el gràfic següent mostra la distribució de la població atesa l'any 2018 en els municipis de la comarca, exceptuant Figueres que compta amb Serveis Socials propis.

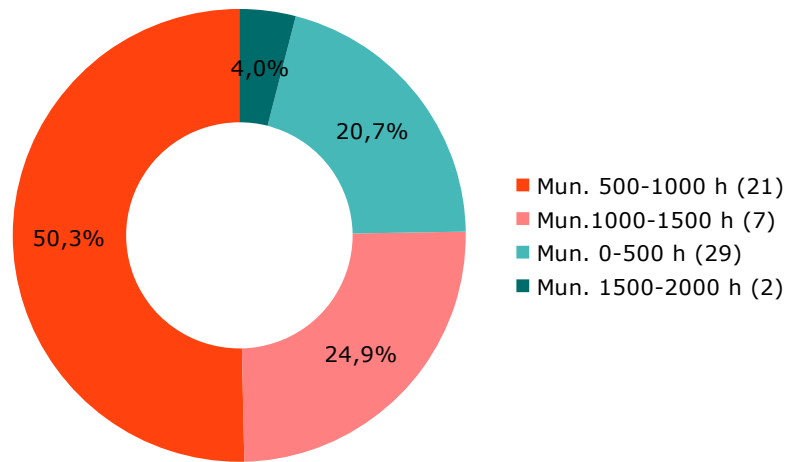
Gràfic 14: Distribució de la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social per municipi 2018 (en %)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

L'any 2018 un 37,3% de la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social a la comarca resideixen en municipis de menys de 2.000 habitants. D'aquesta població atesa un 50,3% resideix en municipis de 500 a 1.000 habitants, un 24,9% en municipis de 1.000 a 1.500 habitants, un 20,7% en municipis de menys de 500 habitants i un 4% en municipis de 1.500 a 2.000 habitants.

Gràfic 15: Distribució de la població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Social en els municipis de menys de 2000 habitants 2018 (en %)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

Taula 7: Taxa de població atesa pels Serveis Bàsics d'Atenció Socials per municipi 2018 (en %)

Municipi	Taxa de població atesa
Roses	7,6%
Castelló d'Empúries	14,3%
L'Escala	6,1%
Vilafant	11,0%
Llançà	11,6%
La Jonquera	19,1%
Cadaqués	9,0%
Sant Pere Pescador	17,8%
Municipis 1.500-2.000 hab	4,1%
Municipis 1.000-1.500 hab	10,7%
Municipis 500-1.000 hab	11,5%
Municipis < 500 hab	9,6%
Alt Empordà	10,2%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

Els Serveis bàsics d'Atenció Social compten amb un sistema de recollida de queixes que té com a objectiu millorar la qualitat del servei i l'atenció a la ciutadania. Aquest sistema garanteix una atenció específica i ràpida a les demandes efectuades a través d'un sistema de registre propi de les queixes i del procés de resposta de la demanda. L'any 2018 es varen atendre 12 queixes, dada que ha crescut un 30% respecte l'any anterior. La majoria de les queixes estaven relacionades amb la demanda de més informació en relació a ajuts econòmics.

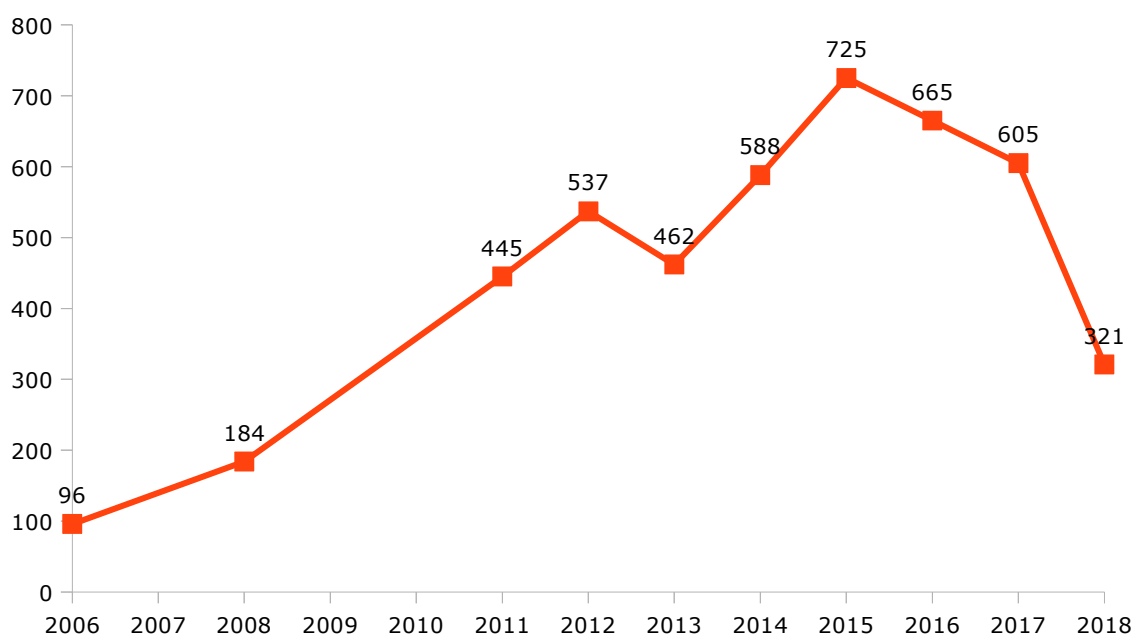
Renda garantida de ciutadania

La Renda garantida de ciutadania (RGC) és una prestació social a través de la qual s'asseguren els mínims d'una vida digna a les persones i unitats familiars que reuneixen els requisits establerts per la Llei 14/2017 de 20 de juliol. El mes de setembre de 2017, en què es posa en funcionament la RGC, els perceptors de l'antiga Renda mínima d'inserció (RMI) van passar a percebre automàticament aquesta nova prestació.

L'objectiu de la RGC és que tots els nuclis familiars tinguin un nivell d'ingressos mínims per poder atendre directament les seves necessitats bàsiques. En els propers anys podrem observar l'impacte d'aquesta prestació en la resta de recursos orientats a la cobertura de necessitats bàsiques tramitats pels Serveis Bàsics d'Atenció Social.

El gràfic següent mostra l'evolució dels expedients RMI i RGC treballats pels Serveis bàsics d'Atenció Social de la comarca. Des de l'entrada en funcionament de la RGC el setembre de 2017 el nombre d'ajuts actius a l'Alt Empordà ha disminuït molt significativament, registrant una caiguda del 47% del nombre d'expedients actius respecte l'any anterior. Aquesta fet també ha tingut un impacte negatiu en el nombre de persones beneficiàries d'aquesta prestació adreçada a la població de la comarca amb nivells d'ingressos molt baixos.

Gràfic 16: Expedients RGC actius (2006-2018) (1)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social i Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (2018)

(1) Fins l'any 2016 les dades es refereixen a la RMI

L'any 2018 el programa de RGC té 796 persones beneficiàries a l'Àrea Bàsica de Serveis socials de l'Alt Empordà. La taxa de persones beneficiàries de la RGC en relació a la població de la comarca l'any 2018 és del 0,8%, si es compara aquesta dada amb l'any 2015, la taxa de persones beneficiàries de la Renda Mínima d'Inserció (RMI) era de a la comarca era del 1,9%.

Taula 8: Síntesi d'indicadors bàsics RMI/RGC (2012-2018) (1)

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Expedients RMI/RGC	537	462	588	725	665	605	321
Persones beneficiàries	-	-	1.946	1.754	1.779	1.564	796
% Adults	-	60%	51%	59%	58%	60%	nd
% Infants	-	40%	49%	41%	42%	40%	nd
Taxa beneficiaris RGC/població atesa	-	-	20%	19%	16%	15%	8,3%
Taxa beneficiaris RGC/població total	-	-	2,0%	1,9%	1,9%	1,7%	0,8%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social i Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (2018)

(1) Fins l'any 2016 les dades es refereixen a la RMI

Taula 9: Síntesi d'indicadors bàsics RMI/RGC per Unitat d'Atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà 2018

	Unitat EBAS Interior	Unitat EBAS Litoral
Expedients RGC	84	138
Persones beneficiàries	210	364
% Adults	nd	nd
% Infants	nd	nd
Taxa beneficiaris RGC/població atesa	5,7%	9,4%
Taxa beneficiaris RGC/població total	0,7%	1,0%

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social i Departament de Treball, Afers Socials i Famílies (2018)

(1) Fins l'any 2016 les dades es refereixen a la RMI

Programa de prestacions econòmiques per urgències socials

El programa de prestacions econòmiques no periòdiques per urgències socials és un recurs per donar resposta a les persones amb carència de recursos econòmics que han d'afrontar necessitats bàsiques i quotidianes de caràcter puntual i urgents (manutenció i alimentació, allotjament, pagament de subministres).

El nombre de prestacions d'urgència i de persones beneficiàries de l'any 2018 ha disminuït molt significativament respecte l'any anterior, com a conseqüència, en primer lloc, de l'obertura d'una línia d'ajuts per atendre situacions d'emergència habitacional, i en segon lloc, per la introducció de millores en el sistema de registre del programa que han permès comptabilitzar de forma més rigorosa les dades de gestió. També s'ha de tenir en compte que part del creixement d'ajuts i persones beneficiàries observat els darrers anys s'explica per l'increment del pressupost destinat al programa, com a conseqüència del suport rebut en el marc de la convocatòria "Benestar i Comunitat" de DipSalut (Diputació de Girona), del pressupost del Contracte Programa amb el Departament de Treball i Afers Socials i pel finançament dels ajuntaments de la comarca.

L'any 2018 s'observa una disminució del 28% del pressupost total del programa com a conseqüència principalment de la creació d'una línia d'ajuts específica per atendre situacions de pobresa energètica, prevista a la Llei 24/2015, del 29 de juliol, de mesures urgents per a afrontar l'emergència en l'àmbit de l'habitatge i la pobresa energètica. En relació a aquesta nova línia d'ajuts, l'any 2018 van percebre aquestes prestacions d'urgència 194 persones de les quals un 60% eren dones. El pressupost total d'aquesta línia d'ajuts a l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà va ser de 47.961 €.

Taula 10: Síntesi d'indicadors bàsics Ajuts d'urgència (2004-2018) (1)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018 (3)
Nombre d'ajuts	41	112	823	994	1.065	2.268	2.407	2.163	2.058	1.035
Despesa total	4.274,0€	27.309,00€	162.116,40€	155.071,08€	192.968,06€	281.797,41€	200.339,52€	336.275,25€	328.121,00€	237.945,04€
Beneficiaris homes	-	-	541	670	1.152	1.756	1.786	2.221	2.165	720
Beneficiaries dones	-	-	521	782	1.294	2.048	2.140	2.441	2.586	944
Total beneficiaris	-	-	1.062	1.452	2.446	3.804	3.926	4.662	4.751	1.664
Ajut mitjà	104€	243€	197€	156€	181€	124€	83€	155€	159€	230€
Ajut mitjà beneficiari/a	-	-	152€	106€	79€	74€	51€	72€	69€	142€
Despesa corrent per habitant (2)	0,05€	0,2€	1,7€	1,6€	2,0€	2,9€	2,2€	3,6€	3,5€	2,5€

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

(1) Les dades referents a aquest programa inclouen els municipis de Roses i L'Escala

(2) Pressupost destinat a ajuts d'urgència social / Habitants de l'àrea bàsica de Serveis Socials de la comarca

(3) A partir de l'any 2018 s'han introduït millores en el sistema de registre d'aquest programa que han permès ajustar amb més precisió les dades de gestió.

Taula 11: Síntesi d'indicadors bàsics Ajuts d'urgència per Unitat d'Atenció de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de l'Alt Empordà 2018

	Unitat EBAS Interior	Unitat EBAS Litoral
Nombre d'ajuts	248	376
Despesa total	37.764,46€	75.180,82€
Beneficiaris homes	119	294
Beneficiaries dones	176	374
Total beneficiaris	295	668
Ajut mitjà	152,3€	200,0€
Ajut mitjà beneficiari/a	128,0€	112,0€
Despesa corrent per habitant (1)	1,3€	2,1€

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

(1) Pressupost destinat a ajuts d'urgència social / Habitants dels municipis de la Unitat

Servei d'Habitatge Social

El Servei d'Habitatge Social és un servei de residència temporal per a persones adultes en situació d'exclusió social i famílies monomarentals i monoparentals amb fills/es a càrrec que no disposen de xarxa familiar o de suport de proximitat. El servei disposa en l'actualitat de 3 habitatges amb 10 places per a persones adultes i 5 per a menors d'edat a la comarca.

L'any 2018 l'estada mitjana en el recurs ha estat de 150 dies. En relació a l'any anterior s'ha mantingut estable el nombre de persones usuàries d'aquest recurs residencial d'urgència.

Taula 12: Principals indicadors de gestió del Servei d'habitatge social (2011-2018)

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nombre d'habitatges	3	3	3	3	3	3	3	3
Places disponibles	10	10	10	10	10	10	10	10
% ocupació habitatges/any	92,00%	85%	61%	100%	74%	100%	73%	98%
Nombre d'usuaris homes	6	7	11	8	19	6	9	8
Nombre d'usuaris dones	6	7	9	9	15	13	15	17
Nombre d'usuaris menors	7	6	4	7	-	9	10	10
Cost mitjà per estada diària	8,95€	9,62 €	13,46 €	8,30 €	11,00€	nd	9,50€	7,68€
Temps mitjà de l'estada(1)	279 dies	222 dies	111 dies	214 dies	80 dies	192 dies	134 dies	150 dies

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

(1) Calcul fet només en base a la població major d'edat

Centre de Distribució d'Aliments (CDA)

En aquest moment econòmic crític la garantia de les necessitats més bàsiques de les famílies i infants en situació de major vulnerabilitat social ha esdevingut una prioritat per a les administracions públiques. Els Serveis bàsics d'Atenció Social, per tal de cobrir aquestes necessitats en el territori, treballen conjuntament amb les entitats del tercer sector.

A la nostra comarca, tenim establerta la col·laboració amb les diferents Càritas Parroquials que hi ha a l'Alt Empordà per tal d'arribar a totes les poblacions.

En els municipis en què no hi ha una entitat que es faci càrrec d'atendre aquestes demandes, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà s'ha acollit al programa CDA-Figueres que aglutina a Càritas Diocesana de Girona Càritas Alt Empordà Interior, Creu Roja, Ajuntament de Figueres i Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

L'any 2018 el CDA-Figueres ha atès 1.092 persones derivades pels Serveis Bàsics d'Atenció Social de l'àrea de Benestar. En els municipis amb un programa propi de distribució d'aliments s'han atès un total de 2.286 persones. En total, 3.378 persones han estat derivades al recurs CDA l'any 2018.

El recurs del CDA és un dels recursos més utilitzats pels Serveis bàsics d'Atenció Social. Un 35% de les persones ateses l'any 2018 pels serveis socials va accedir en algun moment als recursos del banc d'aliments.

Taula 13: Persones ateses pels CDA de la comarca 2012-2018 (1)

SBAS	Forma de repartiment	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Municipi Llançà	Creu Roja-Servei de distribució d'aliments Ajuntament	640	235	197	140	101	108	170
Municipi Portbou	Banc aliments-Ajuntament	33	33	35	30	42	15	11
Municipi Castelló d'Empúries	Caritàs Castelló-Banc aliments Ajuntament	1.218	697	1.276	1.058	984	744	645
Municipi Cadaqués	Banc aliments-Ajuntament	50	23	52	8	15	18	17
Municipi Roses	Caritàs-Banc aliments-Ajuntament	857	603	1.371	1.686	1.118	1.085	1.051
Municipi L'Escala	Caritàs-Banc aliments-Ajuntament	507	387	498	272	271	296	231
Municipi La Jonquera	Creu Roja-Banc aliments	138	268	280	326	256	130	161
Resta municipis Àrea Bàsica Serveis Socials de	CDA Figueres	1.261	1.515	1.506	1.381	831	1.093	1.092

l'Alt Empordà								
	TOTAL	4.704	3.761	5.215	4.901	3.618	3.498	3.378

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2017)

(1) Des de l'any 2013 les dades corresponen en tots els casos a persones ateses, mentre que l'any de 2012 en alguns casos es varen comptabilitzar cistelles d'aliments repartides

Maltractaments en l'àmbit familiar

El Serveis bàsics d'Atenció Social tenen la capacitat de detectar indicis de maltractament a les persones en l'àmbit de la família. En aquests casos aquests serveis actuen coordinadament amb serveis especialitzats de l'Àrea de Benestar per tal d'oferir recursos i fer el seguiment i evolució de les persones afectades.

En l'àmbit de la infància, l'any 2018 s'han detectat 625 casos en què s'ha observat algun indicador de risc de maltractaments a menors, xifra que es manté estable en relació a l'any anterior. D'aquests un 66% han estat detectats per l'EBAS Unitat Litoral i el 34% per l'EBAS Unitat Interior. Com en els anys anteriors, en la majoria de casos (90%) es van detectar casos de negligència i maltractament psíquic.

Pel que fa als indicis de maltractament a persones grans (majors de 65 anys) en l'àmbit familiar, s'han detectat 29 casos, que representen un 67% menys que l'any anterior. D'aquests, un 69% dels casos han estat detectats per l'EBAS Unitat Litoral i el 33% restant per l'EBAS Unitat Interior. Dels casos detectats l'any 2018, el 65% eren dones i el 35% homes. En un 30% dels casos es va detectar negligència per part de la persona cuidadora, en un 27% situacions d'explotació financera, en un 20% autonegligència i en 16% un abús psicològic.

En l'àmbit de la violència masclista, el Serveis bàsics d'Atenció Social també han treballat amb 90 dones en què s'ha detectat indicis de maltractament per violència de gènere, el que representa una disminució del 9% dels casos en relació a l'any anterior. D'aquests casos un 51% han estat detectats per EBAS Unitat Litoral i el 49% per L'EBAS Unitat Interior. Un 61% dels casos detectats el 2018 han estat derivats a algun dels recursos adscrits al Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) comarcal.

3.2. Servei d'Informació i Assessorament a les Dones

El Servei d'Informació i Assessorament a les Dones (SIAD) de l'Alt Empordà és un punt d'informació, formació i assessorament sobre tots aquells temes, serveis, activitats, ajuts i recursos d'interès per a les dones, ja siguin del mateix Consell Comarcal com també d'altres entitats, institucions, ajuntaments i associacions de la comarca i de fora d'aquesta. L'objectiu principal d'aquest servei és facilitar l'accés de les dones a la informació dels serveis i recursos, potenciar la seva participació a la vida pública i l'associacionisme femení. El SIAD ofereix, a més del servei d'informació general, assessorament jurídic sobre qüestions laborals, estrangeria i violència de gènere, i serveis d'atenció especialitzada en l'àmbit de la violència de gènere.

L'any 2018 el SIAD ha atès 177 dones, de les quals 17 han rebut assessorament jurídic especialitzat en violència de gènere a través del recurs especialitzat. Respecte l'any anterior s'ha registrat un augment del 20% en el nombre de dones ateses pel servei.

Taula 14: Dones ateses pel SIAD, i els principals serveis adscrits (2006-2018) (1)

	2006	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Dones ateses pel SIAD	-	117	286	389	329	267	144	146	146	177
Dones ateses per l'assessorament legal violència de gènere	-	45	24	27	18	13	11	8	14	17
Participants espai terapèutic grupal	-	17	-	9	9	10	7	(2)	(2)	(2)
Dones ateses pel SAP (3)	-	55	102	111	81	82	89	89	72	66
Professionals formats	15	-	-	20	-	4	27	102	-	-

Font: SIAD (2018)

(1) Les dades no inclouen el SIAD de Roses. El municipi compta amb aquest servei des de l'any 2011.

(2) Els darrers tres anys no s'han realitzat sessions terapèutiques grupals

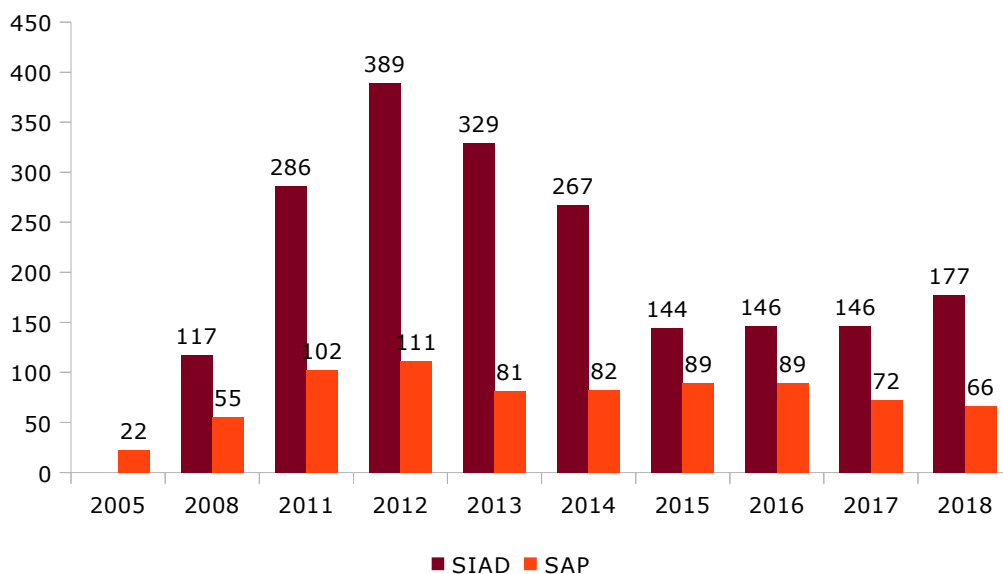
(3) Servei d'Atenció Psicològica

Servei d'Atenció Psicològica (SAP)

El SAP està adreçat a dones que viuen o han viscut situacions de violència masclista, amb l'objectiu d'orientar, donar suport i tractament psicològic per a la recuperació de la dona i dels seus fills/es que pateixen o han patit situacions de maltractament físic i/o psicològic en l'àmbit familiar.

Pel que fa al nombre de casos atesos, l'any 2018 han estat un total de 66, registrant una disminució del 9% respecte l'any anterior.

Gràfic 17: Nombre de dones ateses pel SIAD i el SAP (2005-2018)

Font: SIAD i SAP (2018)

És rellevant, com mostren les dades, assenyalar com en el 59% dels casos la intervenció s'ha centrat en un procés terapèutic i en un 12% s'han realitzat assessoraments a les dones que són ateses per aquest servei. Aquesta tendència és manté estable en relació als anys precedents.

Un any més, la franja d'edat amb major presència al servei d'atenció psicològica es correspon a la situada entre els 26-45 anys (61%) seguida de la franja d'edat de majors de 46 anys (24%).

En relació al tipus de maltractament que han patit les dones ateses per aquest servei, l'any 2018 es pot observar com en tots els casos es produeix un maltractament psicològic, en un 30% dels casos hi ha

maltractament físic i en un 14% sexual.

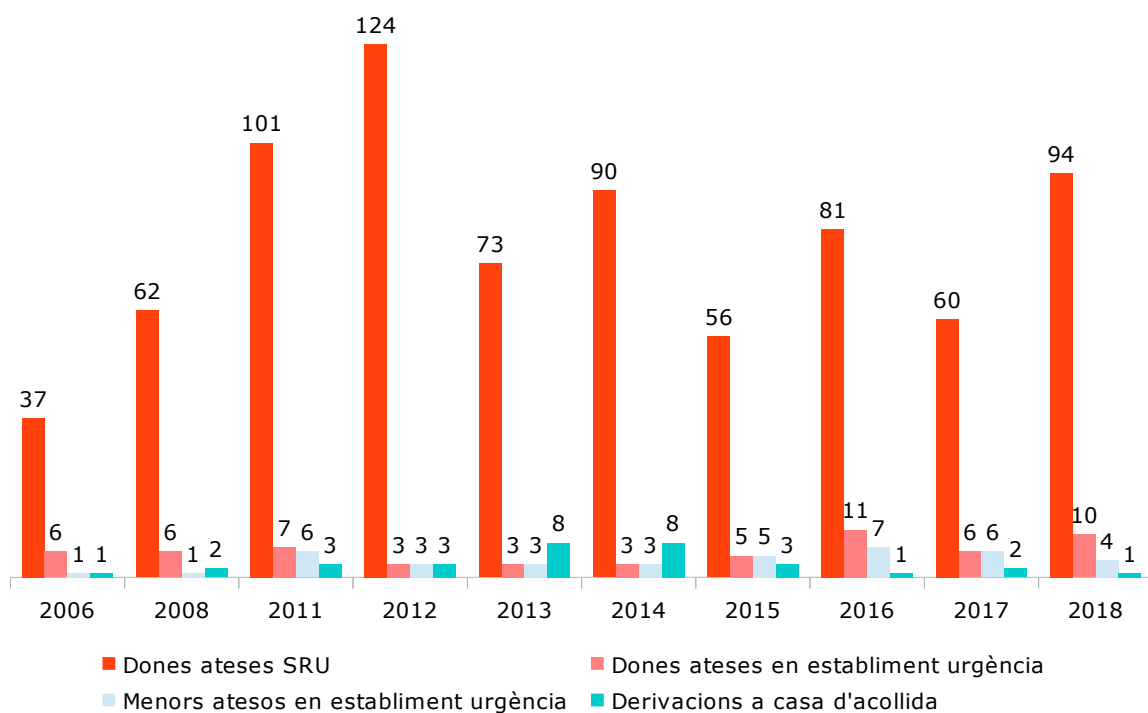
Pel que fa a la durada del maltractament de les dones ateses l'any 2017, un 36% l'han patit entre 3 i 10 anys, un 31% més d'11 anys seguits, un 30% menys de 2 anys, i un 3% han estat episodis aïllats.

Servei de Resposta Urgent (SRU)

El SRU per a dones i els seus fills/es té com a finalitat oferir sistemes de resposta immediata, fora dels horaris d'atenció al públic, en situacions de violència masclista.

El SRU ha atès un total de 94 dones durant l'any 2018, un 55% més respecte l'any anterior. D'aquestes 10 dones i 4 menors d'edat han estat acollides en un establiment d'acolliment d'urgència. També s'ha derivat 1 dona a casa d'acollida.

Gràfic 18: Nombre de dones i fills/es ateses pel SRU, establiments d'urgència i derivacions a casa d'acollida (2006-2018)

Font: SRU (2018)

Servei telefònic d'atenció i protecció per a víctimes de violència de gènere (ATENPRO)

L'ATENPRO és un recurs que ofereix a les víctimes de violència de gènere, que disposen d'una ordre de protecció, una atenció immediata i a distància, assegurant una resposta ràpida front les situacions de risc que els puguin passar, les 24 hores del dia, els 365 dies de l'any.

L'any 2018 s'han gestionat 56 ATENPRO, el que en relació a l'any anterior suposa una augment del 43%. D'aquests ATENPRO gestionats, un 28% dels casos han estat donats d'alta l'any 2018 i el 72% restant eren casos d'usuàries del servei que estaven en seguiment des d'anys anteriors.

3.3. Serveis d'Intervenció Socioeducativa no residencial per a infants i adolescents

Els Serveis d'Intervenció Socioeducativa (SIS) són serveis de suport als equips de Serveis Socials, primària i especialitzats, i es relacionen entre sí amb un mateix objectiu: garantir que els infants que en alguna etapa de la seva vida es trobin en una situació de risc, siguin atesos de manera integral, participant del seu propi projecte i treballant conjuntament amb la seva família, per evitar situacions de risc lleu-moderat, prevenint la institucionalització, i en el cas de que aquesta és produïda, que la seva durada sigui mínima per no desarrelar-lo del seu entorn habitual.

Els SIS tenen per finalitat assegurar que els progenitors, o les persones que tinguin la tutela o la guarda dels infants o adolescents, tinguin l'oportunitat d'oferir-los el nivell bàsic que necessiten per a un desenvolupament integral adequat, tal i com queda recollit a la Convenció sobre els drets de l'infant i a la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats a la infància i l'adolescència.

Els Serveis d'Intervenció Socioeducativa de la comarca de l'Alt Empordà queden recollits a la taula següent:

Taula 15: Serveis d'Intervenció Socioeducativa de l'àrea bàsica de Servei Socials de l'Alt Empordà (2018)

Serveis SIS Alt Empordà
Espai de Formació per a Famílies (EFF)
Gennep
Els Cracs- Servei de projecte preventius diürns
Servei d'Intervenció Familiar Itinerant (SIFI)
Espai Menuts
Creixem Junts
Servei de Prevenció de Drogodependències I SIDA

Font: SIS Alt Empordà (2018)

Espai de Formació per a Famílies (EFF)

L'Espai de Formació per a Famílies és un programa d'intervenció grupal que neix de la inquietud d'un grup de professionals de l'Àrea de Benestar Social del Consell Comarcal de l'Alt Empordà que han format part o continuen formant part de l'Equip d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (EAIA).

L'Espai de Formació per a Famílies és un programa d'intervenció comunitària que té l'objectiu d'aprofundir en la intervenció en famílies potenciant les capacitats parentals des dels principis rectorials de la parentalitat positiva, potenciant també la funció preventiva dels serveis socials bàsics i dels serveis especialitzats d'atenció a la infància i famílies, en l'àmbit de la capacitat parental.

Els destinataris del programa són famílies que resideixen a la comarca de l'Alt Empordà i són ateses pels Serveis bàsics d'Atenció Social del Consell Comarcal i els serveis especialitzats d'atenció a la infància en risc de la comarca.

L'any 2018 han participat a l'espai 27 pares i mares. El perfil majoritari del participant continua sent el d'una dona, d'entre 18 i 45 anys, cap de família monoparental en què recauen les funcions d'atenció i cura dels seus fills.

Taula 16: Participants a l'EFF per sexe

	Homes	Dones	Total
2014	6	14	20
2015	2	10	12
2016	0	8	8
2017	2	8	10
2018	12	15	27

Font: SIS Alt Empordà (2018)

Gennep⁵

El Gennep és un servei d'atenció psicològica preventiu i d'intervenció adreçat a nois/es adolescents d'entre 12 i 18 anys residents a la comarca que han patit o pateixen situacions de violència en l'àmbit familiar, escolar, de la parella i/o social.

Un total de 22 menors s'han derivat a aquest servei al llarg de l'any 2018 i en total se n'han atès 45, xifra que representa un 35% més d'infants atesos respecte l'any anterior.

En tots els casos atesos aquest any s'han donat components de violència psicològica. En un 74% dels casos existeix violència en l'àmbit familiar, el 15% corresponen a primeres relacions de parella en què s'han donat components violents i un 11% dels casos són de violència escolar.

A nivell comarcal, els municipis amb major nombre de persones ateses han estat Roses, Castelló d'Empúries, Llançà i l'Escala.

Taula 17: Casos atesos pel GENNEP (2008-2017)

Indicadors GENNEP	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Nombre menors atesos	24	42	52	52	50	60	43	33	45
Hores/setmana atenció	10	10	10	10	12	12	12	12	12
Nombre professionals	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Casos derivats	35	40	40	40	35	45	29	29	22
<i>Nois</i>	20	25	24	24	18	22	16	10	10
<i>Noies</i>	15	15	16	16	17	23	13	19	12
Residents a Figueres	18	20	7	4	2	2	3	4	3
Residents comarca	17	31	45	55	45	58	40	29	42

Font: GENNEP Alt Empordà (2016)

La intervenció amb els menors no té una temporalitat definida sinó que s'adapta en funció de l'evolució particular de cada cas. La periodicitat d'atenció durant aquest any ha estat quinzenal. En els casos treballats, els adolescents han valorat positivament el procés terapèutic i la conseqüent millora personal. L'assistència al servei s'ha situat en el 85%.

⁵ El nom Gennep no es correspon amb les sigles d'aquest servei, sinó que és el nom triat pel servei en reconeixement al treball de l'antropòleg Arnold Van Gennep, conegut per la seva recerca sobre els rituals de pas de les persones al llarg de la vida.

Els Cracs – Servei de projectes preventius diürns

Els projectes preventius diürns d'atenció a la infància i adolescència de la comarca de l'Alt Empordà ofereixen a l'infant i/o adolescent un espai on adquirir aprenentatges, relacionar-se i divertir-se. Els infants són derivats per l'escoles o els Serveis bàsics d'Atenció Social. Els ajuntaments que tenen interès en desplegar aquests projectes al municipi poden sol·licitar a l'àrea de Benestar del Consell Comarcal la seva realització.

Aquest servei s'ha ofert aquest any 2018 als municipis de La Jonquera, Sant Miquel de Fluvià i Sant Pere Pescador i han participat un total de 76 infants, amb una intervenció de 6 hores a la setmana. Un 60% dels infants han estat nens i un 40% nenes. Aquest Servei està gestionat per Suara Cooperativa.

En el marc del projecte «L'Alt Empordà, una comarca inclusiva amb salut i sostenible» finançat per la convocatòria «Benestar i Comunitat» de Dipsalut, l'any 2018 s'ha desenvolupat el Servei Intervenció educativa (SIE) als municipis de Cadaqués. Aquesta intervenció, executada per Càritas Diocesana de Girona, s'ha dut a terme de forma coordinada amb els projectes socioeducatius de prevenció diürna del Consell Comarcal.

Taula 18: Infants beneficiaris dels Projectes Preventius Diürns (2005-2018)

	2005	2008	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sant Miquel de Fluvià	18	22	13	22	14	11	11	11	18
Sant Pere Pescador	16	22	8	32	17	14	17	19	26
La Jonquera	-	30	20	26	33	19	18	16	32
Llançà	-	22	-	-	-	12 (1)	11 (1)	-	-
Fortià	-	12	-	-	8(1)	7 (1)	7 (1)	-	-
Vilamalla	-	-	-	-	12 (1)	8 (1)	10 (1)	-	-
Cadaqués	-	-	-	-	-	3 (1)	8 (1)	22 (1)	11 (1)
Total	34	108	41	80	84	74	82	68	87

Font: SIFE (2018)

(1) Servei d'Intervenció Educativa (SIE)

Servei d'Intervenció Familiar Itinerant (SIFI)

El Servei d'Intervenció Familiar Itinerant es planteja com un recurs d'intervenció intensiva de suport al domicili, complementant la tasca dels serveis bàsics d'atenció social per tal d'evitar la cronificació de situacions de risc en l'àmbit familiar.

L'objectiu principal és intervenir en l'àmbit familiar, potenciant els recursos personals de cada un dels membres a través de la tasca educativa en el seu entorn quotidià habitual. En aquelles famílies amb dificultats per atendre convenientment als seus fills i filles, i/o amb conflictes en la relació patern/maternal-filial.

El SIFI ha entrat en funcionament el mes de juny de 2018. S'han atès 43 persones, de les quals un 60% han estat dones i un 40% homes. Un 26% de les persones ateses són menors d'edat.

Espai Menuts

L'Espai Menuts és un espai preventiu adreçat per a infants de 0-3 anys i les seves famílies, que està

especialment pensat per aquells infants d'aquesta etapa que no estan escolaritzats amb la finalitat de desplegar oportunitats a les famílies amb menys recursos atesa l'evidència que indica que el treball amb menors de 3 anys millora les habilitats i oportunitats futures d'aquests infants. El servei compleix una doble funció preventiva i de capacitat i suport a les tasques de criança dels infants.

Aquest servei ha entrat en funcionament el present any i es presta als municipis de Castelló d'Empúries i Llançà. L'any 2018 han participat en l'Espai Menuts 49 persones, de les quals un 52% eren dones.

Creixem Junts

Aquest servei està orientat al treball d'habilitats i competències parentals en progenitors en què s'hagin suspès preventivament les funcions tutelars en vers als seus fills, a nivell individual i familiar, i que hagi suposat la separació temporal del menor del seu nucli familiar d'origen.

És un espai, definit des de la parentalitat positiva, d'observació del vincle, de la relació pares-fills/es i de les habilitats i/o capacitats parentals, a fi de planificar i dur a terme una intervenció intensiva capacitadora dels progenitors, que afavoreixi una millora de l'atenció de les necessitats bàsiques dels fills/es.

Aquest servei ha entrat en funcionament aquest any, en què s'han atès 14 persones de les quals un 58% han estat dones i un 42% homes. Un 36% de les persones ateses són menors d'edat.

Servei de Prevenció de Drogodependències i SIDA

El Servei comarcal de prevenció de Drogodependències i SIDA té com a objectiu evitar, retardar o disminuir eventuales contactes dels infants i adolescents amb les drogues i/o reduir els problemes que se'n puguin derivar. El servei està adreçat a centres educatius, entitats juvenils, famílies i professionals de la comarca. L'entitat que presta aquest servei és l'Associació Promoció i Desenvolupament Social (PDS).

Associats a aquest servei trobem el Servei de Mesures Educatives Alternatives a la Sanció Administrativa (SMEASA) pel consum de drogues en espais públics. Aquest servei pretén aprofitar la sanció administrativa imposada als infractors menors d'edat de la Llei Orgànica 1/1992 per a realitzar una tasca educativa orientada cap al no consum o cap a la reducció dels riscos derivats d'aquest consum. Aquest servei, que es presta als municipis de Figueres i La Jonquera en col·laboració amb la Guàrdia Urbana i Mossos d'Esquadra, ha realitzat 16 processos socioeducatius amb joves i les seves famílies durant l'any 2019. Un 90% dels menors atesos són homes. Respecte l'any anterior, els casos atesos han crescut un 10%.

Un altre servei en l'àmbit de la prevenció de les drogodependències és el Servei d'Orientació i Assessorament sobre Drogues (SOD). Aquest va adreçat a pares, mares, joves i/o professionals que necessitin informació i/o orientació relacionada amb el tabac, l'alcohol, el cànnabis i d'altres drogues. L'any 2018 ha atès un total de 10 famílies, en què s'ha realitzat una sessió individual amb cadascun dels casos.

Motxilla Pedagògica

La Motxilla Pedagògica és un recurs que aglutina tota l'oferta educativa que des de les diferents àrees del Consell Comarcal s'adreça als centres educatius de la comarca. Les activitats de la motxilla pedagògica són accessibles mitjançant la pàgina web del Consell Comarcal i la sol·licitud per part dels centres és via telemàtica.

El curs escolar 2017-2018 s'han ofert 44 activitats. D'aquestes activitats, 31 s'adrecen a alumnat de secundària i la resta (13) a alumnes d'educació primària. El nombre de tallers sol·licitats ha estat de 101, en

el quals han participat 2.525 alumnes. Les activitats que s'ofereixen giren entorn els àmbits de l'educació ambiental, la interculturalitat i la cultura de la pau, el gènere i la prevenció de la violència, l'educació per la salut, el consum, els esports, el treball i la formació, la innovació i les noves tecnologies i la joventut.

4. Serveis d'Atenció a la Infància i Adolescència en risc

Els Serveis Atenció a la Infància, Adolescència i Famílies tenen com a finalitat promoure plans, programes i accions orientats a la millora social dels infants, els adolescents i les seves famílies, que contribueixin a la millora del seu benestar personal i social a la comarca de l'Alt Empordà, garantint la correcta atenció dels seus drets.

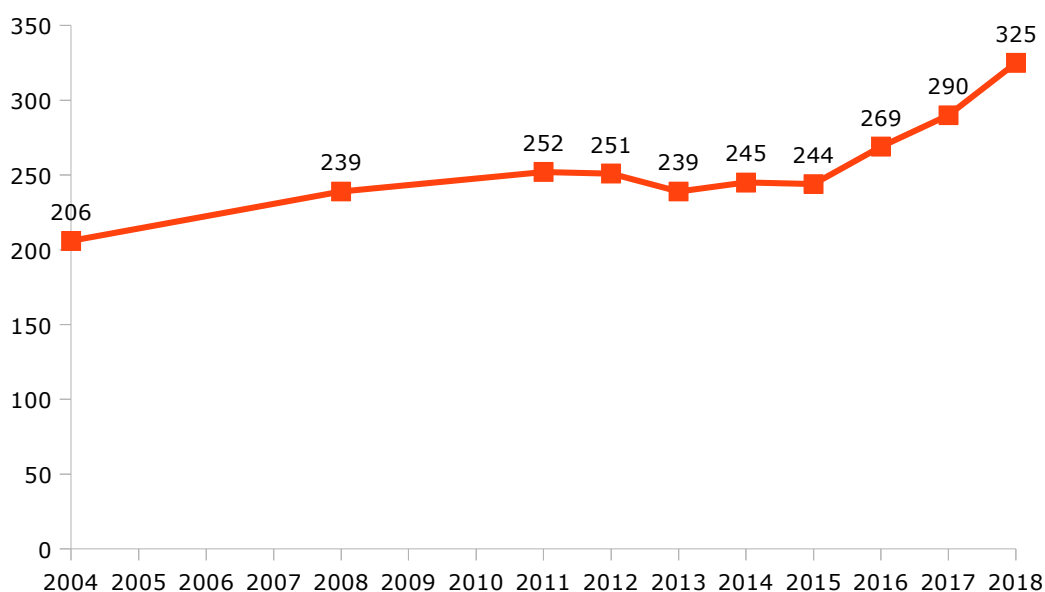
Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA)

L'EAIA és un equip professional multidisciplinari que vetlla pel benestar i el desenvolupament adequat dels infants i adolescents de la comarca de l'Alt Empordà i Figueres ciutat, d'acord amb el que estableix la legislació vigent.

El seu objectiu és la protecció dels menors que es troben en un ambient familiar i/o social que dificulta el seu desenvolupament personal, familiar i social. Les seves funcions són l'estudi i valoració dels infants en risc greu o en situació de desemparament, així com el seguiment i el tractament de les seves famílies.

L'any 2018, l'EAIA ha atès un total de 325 menors juntament amb les seves famílies, un 12% més que l'any anterior. Des de l'any 2015 la xifra de menors atesos ha crescut un 33%. Per tercer any consecutiu, el nombre de menors atesos anualment ha estat el més alt en els dinou anys de funcionament de l'EAIA de l'Alt Empordà.

Gràfic 19: Nombre de casos atesos per l'EAIA (2004-2018)

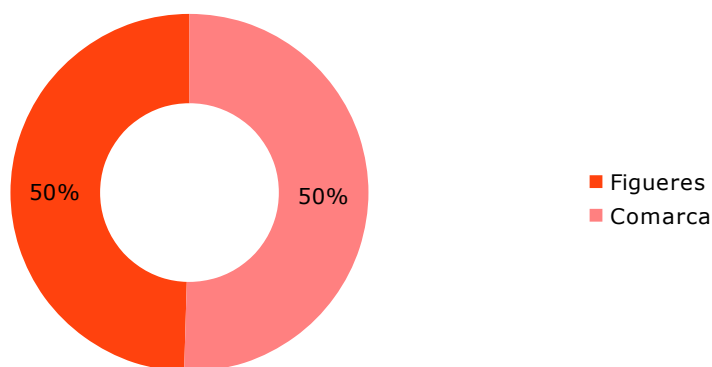
Font: EAIA Alt Empordà (2018)

Els canals de derivació a l'EAIA han estat aquells marcats per la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats a la

infància i adolescència: el 50,1% dels casos provenen del Servei d'Atenció a la Infància i a l'Adolescència (SAIA) i el 49,9% dels casos provenen dels Serveis bàsics d'Atenció Social de la comarca. Aquest any s'ha registrat un canvi de tendència en els canals de derivació de casos a l'EAIA, que des de l'any 2008 havien estat principalment el Serveis bàsics d'Atenció Social de la comarca. Aquest canvi s'explica principalment per l'augment dels casos d'atenció prioritària derivats des del SAIA . L'any 2018, Un 41,5% dels nous casos atesos per l'EAIA han estat casos d'atenció prioritària.

Pel que fa a la distribució de casos en el territori, l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de Figueres té 161 casos i l'àrea Bàsica comarcal 164.

Gràfic 20: Casos atesos per l'EAIA segons Àrea Bàsica de Serveis Socials (2018)

Font: EAIA Alt Empordà (2018)

Taula 19: Principals indicadors de gestió EAIA (2004-2018)

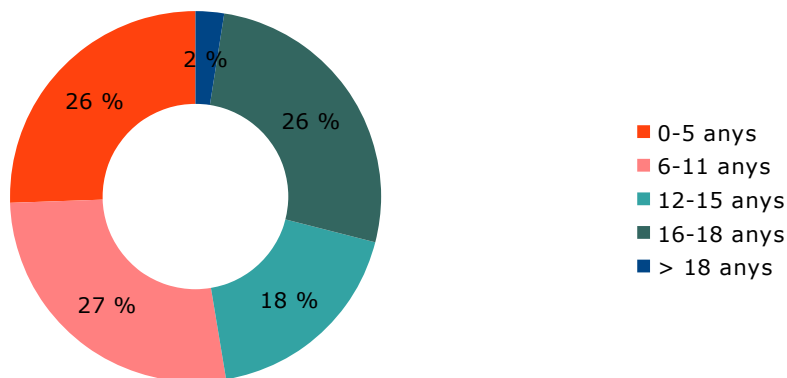
	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Total casos atesos	206	239	252	251	239	245	244	269	290	325
Casos oberts	45	48	58	48	52	61	60	66	55	72
Casos tancats	28	57	66	47	55	62	48	32	37	63
Casos oberts/tancats mateix any	1	6	9	17	9	14	20	7	5	5
Casos en intervenció anual	131	128	140	139	141	183	156	164	193	185

Font: EAIA Alt Empordà (2017)

Pel que fa a la franja d'edat dels casos atesos, cal destacar com el grup de menors de 6 a 11 anys continua essent el més nombrós, seguit de la franja de 0 a 5 anys i de 12 a 15 anys. Aquesta distribució s'ha mantingut estable els darrers anys.

Gràfic 21: Distribució dels casos atesos per l'EAIA per franges d'edat (2018)

Font: EAIA Alt Empordà (2018)

Taula 21: Situació administrativa dels expedients a 31 de desembre (2004-2018) (1)

Situació administrativa	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Casos sense mesura	117	76	74	88	90	94	95	89	128	118
Tuteles	59	100	111	97	94	89	101	107	121	140
Guardes	0	0	0	2	0	0	0	0	1	0

Font: EAIA Alt Empordà (2018)

(1) Dades en què no es comptabilitzen els casos tancats al llarg de l'any

Taula 22: Mesures administratives acordades per l'EAIA a 31 de desembre

Mesures	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Acolliment família extensa	31	39	25	39	43	46	56	57
Acolliment familiar aliena	8	9	4	9	12	18	16	16
Acolliment familiar permanent (extensa i/o aliena)	8	10	15	20	21	18	24	30
Acolliment en centre públic o concertat	48	38	33	33	33	29	35	38
Acolliment preadoptiu	9	9	5	3	5	7	9	12
Mesura transició vida adulta	0	1	2	0	1	3	2	10

Font: EAIA Alt Empordà (2018)

Servei d'integració en famílies extenses (SIFE)

El projecte SIFE Empordà, s'emmarca dins el Programa "La meva família m'acull" de la Direcció General d'Atenció a la Infància i Adolescència, i té com a finalitat donar suport a les famílies amb infants i adolescents en situació de risc de desemparament.

Aquest Programa, que funciona a l'Alt Empordà des de l'any 2014, és un dels eixos del desplegament de la Llei 14/2010 dels drets i les oportunitats a la infància i adolescència.

El SIFE dóna suport i acompanyament a les famílies acollidores extenses adscrites als EAIA de l'Alt i el Baix Empordà mitjançant una atenció específica i individualitzada.

L'any 2018 el SIFE ha atès 93 casos, dels quals 55 eren casos de menors residents a la comarca i Figueres ciutat.

Taula 23: Menors residents a l'Alt Empordà atesos pel SIFE

	2014	2015	2016	2017	2018
Menors atesos	8 (1)	43	51	50	55

Font: SIFE (2018)

(1) L'any 2014 aquest servei va entrar en funcionament el mes d'octubre

Centre Residencial d'Acció Educativa

El CRAE l'Albera és un servei especialitzat ubicat a Figueres que consta de 16 places residencials per a infants i adolescents entre 2 i 18 anys tutelats per la Generalitat, del qual el Consell Comarcal n'és el titular i està gestionat per Suara Cooperativa.

Al llarg de l'any 2018 les places del CRAE han estat ocupades al 100%. S'han atès un total de 23 infants, 13 dels quals de la comarca de l'Alt Empordà. L'any 2018 el CRAE ha acollit 8 menors no acompanyats, que representa el doble respecte l'any anterior.

Pel que fa a les edats dels menors, el 77% eren majors de 12 anys i el 13% menors d'aquesta edat. Per sexes, un 61% eren nens i un 39% nenes.

Taula 24: Evolució dels indicadors bàsics del CRAE l'Albera

Indicadors CRAE l'Albera		2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Taxa d'ocupació de places		100%	98%	98%	98%	100%	100%	100%
Nombre menors atesos		21	22	21	24	19	22	23
Sexe	Homes	70%	73%	57%	54%	50%	65%	61%
	Dones	30%	27%	43%	46%	50%	36%	39%
Edat	< 12 anys	43%	37%	24%	29%	19%	16%	13%
	> 12 anys	57%	63%	76%	71%	81%	84%	77%
Procedència menors Alt Empordà		15	15	13	16	12	13	13
Menors no acompanyats (MENA)		-	-	-	-	-	4	8

Font: Memòria CRAE l'Albera (2018)

5. Serveis d'Atenció a la Dependència i Suport a les Famílies

El Servei d'Atenció a la Dependència i Suport a les Famílies té com a finalitat prevenir l'agreujament de malalties o discapacitats i de les seves seqüeles, i també mantenir l'autonomia personal el màxim temps possible, mitjançant el desenvolupament coordinat d'actuacions de promoció de condicions de vida saludables de les persones amb dependència i de les seves famílies. Així com també donar suport a les famílies a adaptar-se a les diferents etapes i canvis al llarg del cicle vital.

Serveis de promoció de l'autonomia i atenció a la dependència

Els serveis de promoció de l'autonomia i atenció a la dependència estan adreçats a cobrir les necessitats de les persones dependents i complir els requisits fixats per la Llei de Dependència (LAPAD)⁶.

La sol·licitud de la Llei de la Dependència és la porta d'accés als recursos especialitzats previstos a la Cartera de serveis. Totes les persones interessades en rebre un recurs contemplat a la Llei han de presentar una sol·licitud, s'ha de valorar el seu grau de dependència i han de disposar d'un Programa Individual d'atenció (PIA).

La comarca de l'Alt Empordà té un referent comunitari de la Llei de Dependència que cobreix els territoris de l'Alt Empordà, Figueres ciutat i Baix Empordà (tret dels municipis de Sant Feliu de Guíxols i de Palafrugell). La seva tasca és supervisar el conjunt dels plans de treball vinculats a les sol·licituds de dependència que fan els Serveis bàsics d'Atenció Social en el territori i fer el corresponent enllaç amb els serveis territorials de departament de Treball, Afers socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.

L'any 2018 a l'Alt Empordà hi ha 2.518 PIA actius vinculat a la Llei de Dependència, dels quals en un 62% dels casos la titular és una dona. La taxa de persones majors de 65 anys residents a la comarca amb PIA actiu és del 9,8% (Dones 11,2%; Homes 8,2%).

L'any 2018 s'han registrat 218 sol·licituds de valoració de dependència, xifra que es manté estable respecte l'any anterior.

Taula 25: PIA actius, sol·licituds tramitades, valoracions amb dret a PIA, PIA realitzats, i PIA revisats a la comarca

	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
PIA actius	-	-	-	-	-	-	1804	1730	2518
% Homes	-	-	-	-	-	-	35%	34%	38%
% Dones	-	-	-	-	-	-	65%	66%	62%
Taxa +65 amb PIA actiu	-	-	-	-	-	-	10	9,5	9,8
Sol·licituds tramitades (1)	800	513	340	199	156	183	200	202	218
Valoracions amb dret PIA (2)	470	877	533	240	209	450	439	748	361
PIA realitzats (3)	393	633	767	323	213	364	442	785	597
Revisions Grau dependència	-	212	162	72	85	117	64	112	113

Font: PRODEP (2018)

(1) Noves sol·licituds de la Llei de dependència

(2) Les valoracions amb dret a PIA inclouen la valoració de les noves sol·licituds i les valoracions de revisió de grau

(3) Inclou els PIA realitzats a partir de noves sol·licituds i els PIA modificats a partir de canvis de grau

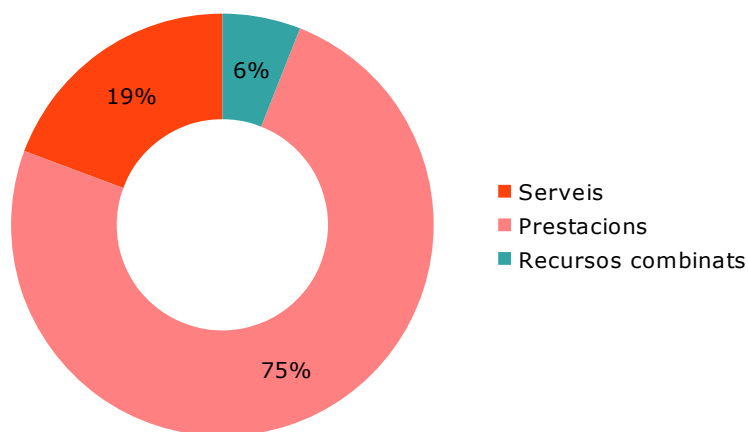
El nombre de PIA realitzats enguany ha baixat significativament respecte l'any anterior. Aquest fet es pot explicar, en part, perquè l'any 2017 es va registrar un augment molt significatiu de PIA sobre les valoracions de grau 1 com a conseqüència de l'entrada d'aquest grau en el desplegament de la Llei de la Dependència. L'any 2018 ja s'ha donat resposta a aquest volum de sol·licituds i el nombre de PIA realitzats s'ha tornat a situar en xifres més baixes.

És interessant destacar el fet que l'any 2018, del conjunt de recursos vinculats als PIA un 75% són prestacions, i només un 19% serveis. El 6% restant són recursos combinats, que inclouen alguna prestació econòmica i algun servei. Com en anys anteriors, aquesta distribució s'han mantingut estable, de manera

6 Llei 39/2006 de promoció de l'Autonomia personal i l'Atenció a les persones en situació de dependència

que les prestacions econòmiques representen la majoria d'ajuts vinculats a la Llei de Dependència.

Gràfic 22: Recursos tramitats a partir dels PIA segons tipus (2018)

Font: PRODEP (2018)

L'any 2018 un 30% de les sol·licituds valorades amb dret a PIA eren de grau 1, un 39% de grau 2 i un 31% de grau 3. Pel que fa a l'evolució dels graus de dependència de les valoracions amb dret a PIA realitzades des que és vigent la Llei de la dependència, és destacable l'augment del percentatge de valoracions de grau 1 realitzades des de 2008, i per contra el descens de les de grau 3.

Taula 26: Evolució del nombre de sol·licituds valorades amb dret a PIA segons grau de dependència (%)

	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Grau 1	3%	32%	4%	0%	3%	39%	38%	57%	30%
Grau 2	20%	38%	55%	61%	55%	31%	35%	25%	39%
Grau 3	77%	30%	41%	38%	43%	30%	26%	17%	31%

Font: PRODEP (2018)

Servei d'ajuda a domicili (SAD social)

El SAD social és un servei integral, polivalent i comunitari, orientat a persones i famílies que presenten problemes per a la realització de les activitats elementals de la vida quotidiana i mancances en la pròpia estructura educativa de la família, que es presta a través de l'empresa Artris-Serveis Socials. Enguany ha prestat servei a 228 persones, amb un dedicació total de 14.125,5 hores anuals. Aquesta dada suposa una atenció mitjana de 5 hores mensuals per persona. Un 58% de les persones ateses eren dones i el 42% homes.

Taula 27: Persones usàries del SAD (social) per sexe 2014-2018

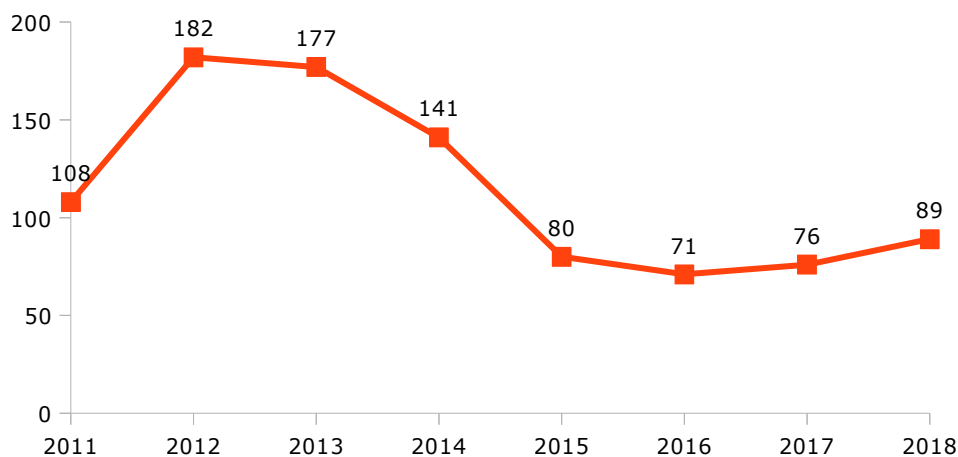
	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Persones ateses	186	199	135	152	148	152	226	295	213	228
Homes	73	68	41	67	67	71	111	128	100	94
Dones	113	131	94	85	81	81	115	167	113	134

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

Servei d'ajuda a domicili (SAD dependència)

El SAD dependència és una de les accions de desplegament de la Llei de Dependència, que es presta a través de l'empresa Artris-Serveis Socials. Enguany s'ha prestat servei a 89 persones, amb un dedicació total d'11.721,5 hores anuals. Aquesta dada suposa una atenció mitjana de 11 hores mensuals per persona beneficiària. Un 73% de les persones ateses han estat dones.

Gràfic 23: Persones beneficiaries del SAD (dependència)

Font: Serveis bàsics d'Atenció Social (2018)

Servei de Teleassistència domiciliària

El Servei de teleassistència domiciliària dóna cobertura a les persones residents i empadronades a la comarca, tret del municipi de Figueres que compta amb el servei propi, a partir de 75 anys, que viuen soles i que es troben en una situació de fragilitat o tenen patologies mèdiques de risc, per tal de garantir la comunicació permanent amb una central de control en disposició d'atendre qualsevol eventualitat. Aquest servei es presta en conveni amb la Diputació de Girona a través de l'empresa Televida Servicios Sociosanitarios.

El servei ha atès l'any 2018 a 1.296 persones, que representa un ràtio de cobertura del 7,2%, significativament inferior a la ràtio de cobertura del conjunt de Catalunya que és del 13%. Des de l'any 2004 el nombre de llars ateses i aparells instal·lats ha crescut significativament, passant de 37 als 1.217 actuals, degut principalment a l'ampliació del nombre d'aparells dels quals disposa el servei. Aquest servei ha gestionat un 50.028 trucades i 751 urgències durant l'any 2018. El perfil majoritari de la persona usuària és el d'una dona, major de 85 anys, que viu sola.

Taula 28: Evolució del nombre de persones ateses pel servei de Teleassistència

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Sol·licituds tramitades	-	269	195	310	195	250	312	nd	nd	329
Aparells instal·lats	-	192	193	290	158	229	228	250	205	294
Llars ateses	37	204	507	729	783	961	934	976	1227	1217
Urgències ateses	-	-	-	-	-	871	699	948	916	751
Ràtio de cobertura (1)	nd	nd	nd	nd	nd	5,3%	5,3%	5,7%	5,7%	7,5%

Font: Equip de Dependència i Suport a les Famílies (2018)

(1) Des de 2016 la font és la Memòria del Servei local de teleassistència (Televida)

Programa de suport a l'autonomia personal

El Servei de teràpia ocupacional compta amb una professional que ofereix una valoració de la persona, les activitats i l'entorn per poder orientar i assessorar en tècniques de compensació, ergonòmiques, adaptacions, productes de suport i la supressió de barreres arquitectòniques, amb l'objectiu de disminuir o suplir les exigències físiques i cognitives de les tasques i l'entorn i facilitant l'execució de les activitats de la vida diària a la persona amb diversitat funcional i als seus cuidadors. Enguany el servei ha atès 104 persones, xifra que representa una disminució del 37% respecte l'any anterior. Pel que fa al sexe de les persones usuàries, l'any 2018 les dones representen el 62% de les ajudes i els homes el 38% restant.

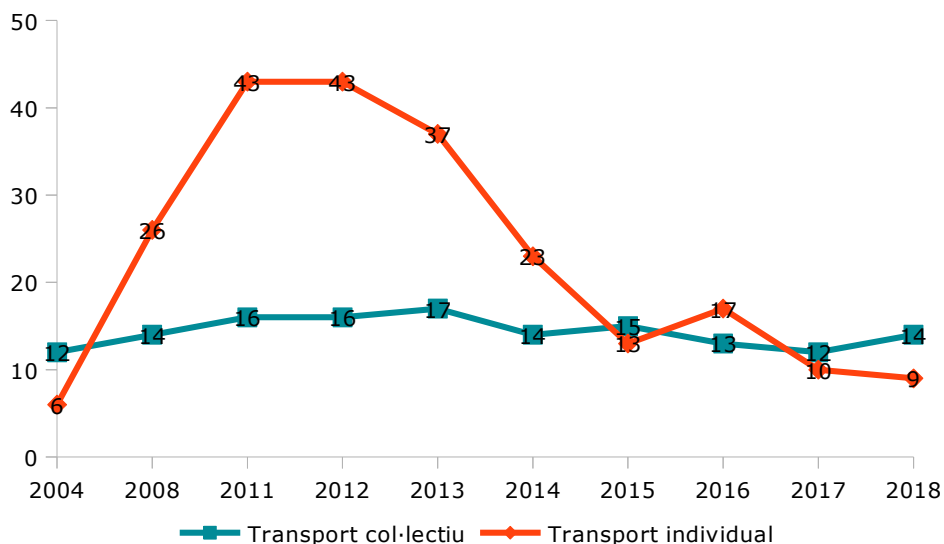
El Banc de productes de suport té com a objectiu facilitar un conjunt d'aparells i equips ortopèdics que permeten a la persona poder tenir un major grau d'autonomia per realitzar les activitats de la vida diària bàsiques, instrumentals i avançades, i que permeten aconseguir la integració i participació de la persona en l'entorn en què viu i s'interrelaciona. Aquest servei, que l'any 2018 ha comptat amb 377 aparells, complementa l'atenció a les persones amb dependència en els seus domicilis.

Subvencions per donar suport al finançament de transport de les persones amb diversitat funcional, amb mobilitat i autonomia reduïdes

El Consell Comarcal compta amb una línia de subvencions destinada a donar suport al finançament del transport de les persones amb diversitat funcional, amb mobilitat i autonomia reduïdes.

L'any 2018 s'han subvencionat un total de 14 rutes de transport col·lectiu impulsades per entitats i ajuntaments de la comarca i 9 sol·licituds individuals. En total, s'han atès 138 persones a través d'aquesta línia d'ajuts. L'evolució de les dades d'atenció mostren com les sol·licituds individuals han disminuït significativament els darrers anys i, per contra, les de transport col·lectiu s'han mantingut estables.

Gràfic 24: Evolució de les atencions del servei de transport adaptat segons tipus (2004-2018)

Font: Subvencions transport adaptat (2018)

La major part de les persones usuàries del servei de transport adaptat tenen més del 65% de discapacitat. Pel que fa a la destinació dels usuaris que utilitzen el servei de transport adaptat, es pot destacar com una part important assisteixen als Centres de Dia per a gent gran que hi ha a la comarca i als diferents serveis per a persones amb diversitat funcional de la Fundació Altem, ubicats a Figueres i al Far d'Empordà.

Servei d'atenció psicològica especialitzada a domicili per a persones amb dependència i suport als cuidadors

El Servei d'atenció a domicili a persones amb dependència té per objectiu fomentar l'estada de la persona amb demència i/o altres dependències a la llar i millorar la qualitat de vida de les persones afectades, dels seus cuidadors/es principals i de la família en general, a través de l'orientació, el suport psicològic i emocional, i l'estimulació cognitiva de la persona afectada que ofereixen professionals especialitzats.

L'any 2018, el servei ha atès 199 famílies al conjunt de la comarca, el que representa un 16% més respecte l'any anterior. Com en els darrers anys, es constata com les atencions van adreçades majoritàriament a processos crònics, és a dir, aquells causats per malalties que requereixen una atenció complexa al llarg del temps i generen situacions de dependència, limitacions en la qualitat de vida, que tenen importants efectes psicològics, socials i econòmics en les famílies.

Grups de suport per a familiars cuidadors de persones amb dependència

Els grups de suport tenen com a principal objectiu millorar la qualitat de vida de les persones afectades de dependència i els seus familiars. Aquests esdevenen espais de relació, formació i intercanvi d'experiències entre persones amb situacions i necessitats similars. L'any 2018 hi han participat 52 persones repartides en 5 grups organitzats en diferents municipis de la comarca. Un 94% del participants són dones.

Taula 29: Evolució del nombre de grups de suport a persones cuidadores i participants

	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Persones	55	87	41	72	79	63	79	99	52
Grups de suport	5	8	3	7	7	8	8	10	5

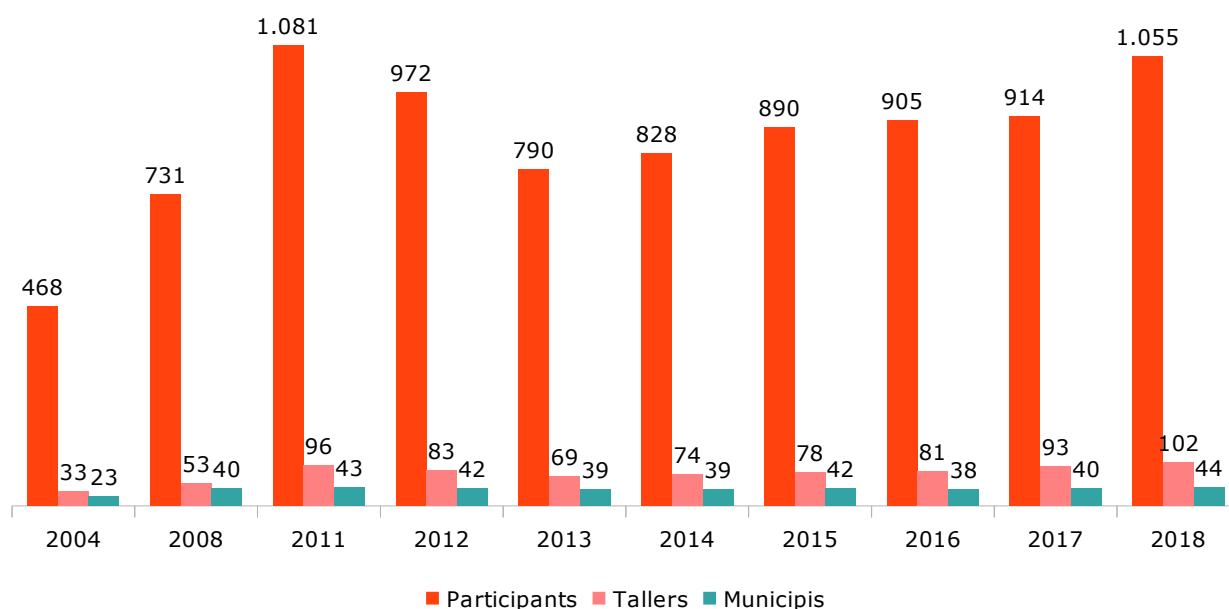
Font: Equip de Dependència i Suport a les Famílies (2018)

Tallers de memòria i gimnàstica

Els Tallers de memòria i gimnàstica són un recurs que s'ofereix als ajuntaments per fomentar la promoció de la salut i un envelliment actiu i satisfactori a partir de l'exercici físic i mental de la població major de 60 anys de la comarca. Des de la posada en funcionament d'aquest servei l'any 2003, s'ha produït un creixement anual força estable, tant pel que fa al nombre de participants, com en relació al volum de tallers organitzats i de municipis que sol·liciten aquesta activitat a l'àrea de Benestar del Consell Comarcal.

L'any 2018, 1055 persones han participat en 102 tallers que s'han organitzat en 44 municipis de la comarca. Un 86% dels participants han estat dones.

Gràfic 25: Tallers de memòria, persones participants i municipis (2004-2018)

Font: Equip de Dependència i Suport a les Famílies (2018)

Servei d'Orientació i Acompanyament a les Famílies (SOAF)

El Servei d'Orientació i Acompanyament a les Famílies és un servei universal i preventiu que ofereix un suport integral a les famílies per a la millora del seu benestar emocional i relacional, que orienta i acompanya a les famílies en l'educació i la criança dels seus fills i filles i dona suport a les situacions que es puguin trobar les famílies al llarg del seu cicle vital. L'any 2018 va atendre 26 famílies.

Servei d'acompanyament terapèutic a famílies

El Servei d'acompanyament terapèutic ofereix suport psicològic en relació a situacions de crisi personal i familiar, centrat en la concepció sistèmica de la família, potenciant els recursos resilents, les potencialitats

individuals i les capacitats parentals. El servei ofereix atenció psicològica de forma individual i/o conjunta en funció de cada demanda i del moment en el procés d'intervenció, així com assessorament a professionals sobre els processos d'intervenció.

Al llarg de l'any 2018 aquest servei ha atès 36 persones. Enguany totes les persones participants ho han fet en sessions individuals.

Taula 30: Persones ateses, grups terapèutics, i hores d'atenció del servei (2006-2018)

	2006	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Persones ateses	40	133	123	131	102	98	93	54	42	36
Grups terapèutics	1	1	0	1	1	1	1	2	0	0
Hores d'atenció setmanal del servei		12	12	14	16	16	16	16	16	16

Font: Servei d'acompanyament terapèutic (201)

6. Servei d'Inclusió Social i Atenció a la Comunitat

El Servei d'Inclusió Social i Atenció a la Comunitat té com a finalitat, en primer lloc, promoure plans, programes i accions orientats a reforçar la inclusió social, la igualtat d'oportunitats entre dones i homes, la gestió de la diversitat i el treball comunitari per garantir els drets socials a la ciutadania de la comarca de l'Alt Empordà. En segon lloc, promoure la participació i el treball en xarxa amb els agents de la comarca coresponsables de les accions d'inclusió social orientades a enfortir a les persones, les famílies i les comunitats de la comarca. En tercer lloc, empoderar les persones, les famílies i les comunitats per millorar la qualitat de vida i reforçar la inclusió i la cohesió social a la comarca. I en quart lloc, facilitar els serveis d'acollida, orientació i mediació per a persones, famílies i comunitats d'origen estranger.

Pla per a la Inclusió i la Cohesió Social de l'Alt Empordà 2017/2020

El Pla per a la Inclusió és una eina de treball estratègica del Consell Comarcal que estableix les prioritats per millorar les condicions de vida de les persones i reforçar la cohesió social en el territori. Amb aquest compromís orientat a garantir unes condicions de vida dignes a tots els residents de la comarca, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, els ajuntaments de Castelló d'Empúries, L'Escala, La Jonquera, Roses i Vilafant i prop de 20 entitats socials treballen coordinadament per impulsar les accions que preveu el Pla d'Actuació 2017/2020, que es despleguen a la comarca.

L'any 2018 l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat del Consell Comarcal ha continuat fent el seguiment de les accions del Pla, i en alguns casos executant-les directament. Aquest procés l'ha dut a terme amb el suport de la Comissió de seguiment i avaluació del Pla, que està formada per tècnics del Consell Comarcal i de les diferents administracions locals impulsores de la iniciativa.

L'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat gestiona l'Observatori Social de l'Alt Empordà, espai dedicat a l'anàlisi i informació de la realitat social de la comarca. Durant l'any 2018 s'han actualitzat els [50 indicadors de diagnòstic social de l'Alt Empordà](#) amb dades més recents que permeten observar l'evolució de la realitat socioeconòmica i els processos d'exclusió social a la comarca. Aquests indicadors actualitzen amb dades més recents alguns dels indicadors inclosos en el [Diagnòstic Social de l'Alt Empordà](#) (2017).

L'estratègia de comunicació del Pla s'ha centrat en la el desenvolupament i la dinamització del web www.inclusioalttemporda.cat, i de les xarxes socials (Twitter [@Aempordainclou](https://twitter.com/Aempordainclou) i [Canal de Youtube](https://www.youtube.com/channel/UC...)).

Durant l'any 2018 també s'ha realitzat el seguiment del projecte premiat en la sisena edició del Concurs de Projectes d'Inclusió Social a l'Alt Empordà que té per objectiu fer emergir iniciatives innovadores en l'àmbit de la inclusió i la cohesió social i finançar projectes en el territori. El projecte guardonat va ser el projecte "[Teatre a l'abast](#)" presentat pel Centre de lleure El Doff i l'associació de teatre juvenil A mossegades que es va portar a terme al municipi de Figueres.

L'any 2018 també s'ha atorgat el seté Premi d'Inclusió al projecte "Música per Recordar" de l'Institut Ramon Muntaner de Figueres. Aquesta iniciativa vol reforçar el treball amb adolescents i joves en situació de dificultat de seguiment de la trajectòria educativa a través d'un projecte intergeneracional amb persones grans afectades per la malaltia de l'Alzheimer que a través del cant, el ball i la música generen un espai de trobada per reforçar el llaços d'amistat i respecte entre les dues generacions.

Pla d'Igualtat de Gènere de l'Alt Empordà 2016 – 2019

El Pla per a la Igualtat de Gènere estableix sis objectius estratègics, diferents objectius operatius i línies d'acció orientats a promoure la igualtat d'oportunitats entre dones i homes de la comarca. Aquest Pla, aprovat el mes de novembre de 2016 pel Ple del Consell Comarcal, dona continuïtat al treball iniciat fa deu anys, amb el primer Pla Comarcal de promoció de les polítiques d'igualtat 2005-2007. Des d'aleshores, el Consell Comarcal ha comptat amb el Pla de Comarcal de promoció de les polítiques d'igualtat 2008-2011 i el Pla d'Igualtat de Gènere de l'Alt Empordà 2013-2016.

L'any 2018 s'han posat en marxa diferents accions. Cal destacar, el treball en xarxa a través de la Comissió Comarcal de Violència de Gènere, la Taula Comarcal de Prostitució i la Taula de Mutilació Genital Femenina i Matrimonis Forçats; la realització d'una segon formació adreçada a alcaldesses i regidores de la comarca sobre incorporació de la perspectiva de gènere en les polítiques locals; i la realització de dues formacions adreçades a dones d'origen migrant en el marc del grup de dones referents comunitàries.

Comissió Comarcal de Violència de gènere de l'Alt Empordà

La Comissió Comarcal de Violència de gènere, òrgan constituït el 30 de març de 2006, és un espai de treball tècnic que té com a objectiu informar de les actuacions que els diferents serveis duen a terme en l'àmbit de la violència de gènere a la comarca. També té entre els seus objectius, coordinar les actuacions dels diferents serveis per oferir una atenció integral a les víctimes i als seus fills i filles, evitant-ne les victimitzacions secundàries i afavorint el seu procés de recuperació. Aquesta intervenció requereix un compromís multidisciplinari i interinstitucional que, amb la seva actuació coordinada, doni una resposta efectiva al greu problema de la violència de gènere i del seu entorn familiar.

L'any 2018 la Comissió comarcal de violència de gènere ha seguit treballant en l'aterratge i desplegament a la comarca del Protocol marc d'actuació en casos de violència masclista de les Comarques Gironines.

Taula de treball comarcal sobre la Prostitució

L'any 2010, es va crear la Taula de treball comarcal sobre la Prostitució per tal d'articular un grup de treball per millorar les intervencions que es duen a terme amb col·lectius de dones que provenen d'entorns relacionats amb aquesta activitat. Al llarg de l'any 2018 s'ha reunit en 6 ocasions per coordinar i compartir informació i recursos.

Programa de Dones Referents Comunitàries de l'Alt Empordà

L'any 2018 l'equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat ha posat en funcionament El Programa de Dones Referents Comunitàries de l'Alt Empordà. Aquest programa esdevé una línia d'intervenció innovadora, flexible i propera orientada a reforçar l'empoderament d'un grup de dones de la comarca d'origen migrant, amb l'objectiu de facilitar processos d'intervenció comunitària amb diversos agents de la comarca per reforçar la inclusió i cohesió social.

El programa que està finançat per la Convocatòria Interculturalitat i Acció Social 2018 de la [Fundació Bancària La Caixa](#).

El programa està orientat a millorar les competències i habilitats de les dones, el seu benestar emocional i les relacions socials per generar impacte en la seva vida quotidiana, les seves famílies, la convivència ciutadana i els i les professionals participants.

En una primera fase el programa forma i especialitza un grup de dones migrades en àmbits diversos per formar-les com a referents comunitàries de la comarca.

En una segona fase el programa promou processos de dinamització comunitària intercultural en quatre municipis de la comarca (Roses, l'Escala, Castelló d'Empúries i Sant Pere Pescador) amb grups de dones amb trajectòria migratòria.

En una tercera fase el programa promou sessions de formació impartides per les dones referents comunitàries adreçades a diferents perfils professionals del Consell Comarcal, dels Ajuntaments, de l'àmbit educatiu i de la salut que permeti millorar el coneixement de la diversitat intercultural i la realitat de les dones i famílies d'origen migrant de la comarca.

Durant l'any 2018 s'ha dissenyat i programant la primera fase d'implementació del programa i s'ha definit el procés de selecció de les dones participants.

Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà

La Taula per a la Inclusió i la Cohesió social de l'Alt Empordà, iniciada l'any 2010, es va constituir formalment el dia 11 de desembre de l'any 2012 com a Consell Supramunicipal de Serveis Socials, un òrgan col·legiat de participació comunitària amb funcions d'assessorament, consulta, proposta i participació en matèria de serveis socials en l'àmbit territorial de la comarca.

Actualment formen part de la Taula una vintena d'entitats de diferents àmbits. D'acord amb el reglament acordat per les entitats els objectius d'aquest espai són: esdevenir l'espai de representació de les entitats del tercer sector de la comarca, per tal d'afavorir un ús compartit de recursos i coneixement del que disposa el teixit associatiu i l'administració pública; millorar el coneixement de la realitat social del territori a través de l'experiència dels diferents agents (públics i privats) que duen a terme accions de caràcter inclusiu, i apropar el treball de les entitats a la ciutadania en general. La Taula també és l'òrgan de participació de les entitats en el Pla d'Inclusió. En aquest marc, la Taula ha col·laborat en el desplegament de les accions de les quals n'és responsable. Per a fer-ho s'han organitzat diferents grups de treball responsables d'executar cadascuna de les accions.

L'any 2018, la Taula d'Inclusió ha participat en l'avaluació i redisseny del projecte «L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible» que compta amb finançament del programa Benestar i Comunitat de Dipsalut. El projecte de l'any 2018 posa especial atenció en les iniciatives d'alfabetització de persones adultes i en les propostes d'intervenció orientades a millorar la situació dels infants vulnerables i les seves famílies. En el marc de la Taula d'Inclusió s'han constituït dos grups de treball amb els objectius de millorar

la coordinació dels agents i recursos que treballen a la comarca en aquests dos àmbits i fer un seguiment de la implementació dels diferents dispositius del projecte.

Durant l'any 2018 la Taula també ha desenvolupat diferents accions de sensibilització sobre el voluntariat social a la comarca. En aquest marc ha organitzat la Jornada de formació «La intervenció comunitària com a estratègia d'empoderament col·lectiu» amb l'objectiu de promoure la reflexió i el debat a l'entorn l'acció comunitària i la gestió de la diversitat en els equips professionals i el voluntariat de les entitats, que es va celebrar a L'Escala i va comptar amb la participació de 40 persones.

Programa de millora social del Pla de Barris del Nucli Antic de L'Escala

El setembre de 2017 l'Ajuntament de L'Escala va posar en marxa el programa de millora social del Pla de Barris que té com a objectiu millorar les condicions de vida dels veïns i veïnes del nucli antic i del municipi.

El programa de millora social, que ha estat gestionat per l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat del Consell Comarcal a través d'un conveni d'encàrrec de gestió, s'ha desenvolupat durant l'any 2018 i ha comptat amb finançament de l'Ajuntament de L'Escala i del Departament de Governació, Administracions Públiques i Habitatge de la Generalitat de Catalunya.

Les actuacions de renovació urbanística del nucli antic portades a terme per l'Ajuntament de L'Escala en els darrers anys s'han complementat amb aquest programa de millora social amb els objectius:

1. Fomentar el bon veïnatge i la convivència al nucli antic
2. Reforçar la detecció i la intervenció en casos de risc d'exclusió social
3. Potenciar el voluntariat, reforçar les entitats del municipi i el treball en xarxa
4. Promoure la participació social dels veïns i veïnes per reforçar la cohesió social

Durant l'any 2018 l'Oficina del Pla de Barris i l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat del Consell Comarcal han posat en funcionament diferents accions en el marc de les següents línies d'actuació

1. Dinamització del teixit associatiu i suport a les entitats del municipi.
2. Acció «Viure i convida al Nucli Antic»: co-producció de diverses accions comunitàries pensades per ser més plurals i inclusives, incloure els veïns i veïnes que normalment no participen en cap associació així com les persones nouvingudes al municipi.
3. Acollida per a persones nouvingudes.
4. Acompanyament a la gent gran i detecció de situacions de risc.
5. Dinamització i atenció als joves.

Serveis d'Acollida de persones estrangeres

Els Serveis d'Acollida de persones estrangeres tenen com a finalitat promoure la convivència i la cohesió social a la comarca, atenent i responent les demandes i necessitats socials que planteja un societat diversa com la de l'Alt Empordà. Els i les professionals dels Serveis d'Acollida gestionen diversos serveis: l'acollida a persones nouvingudes; l'assessorament legal en matèria d'estrangera (OIAE); l'assessorament a estrangers (SAE); el servei de consultoria i suport tècnic especialitzat; el servei de mediació; i la sensibilització i formació.

Les dades relatives a l'activitat dels diversos serveis de l'any 2018 mostren com s'han atès un total de 1.102 persones, d'aquestes un 57% són dones i un 43% homes. Per serveis, un 61% han estat ateses pel SAE, un 16% pel Servei de mediació, un 12% han participat en algun dels cursos d'acollida organitzats i un 11% han

estat atesos per l'OIAE.

L'OIAE ha atès 122 persones al llarg de l'any 2018 de les quals un 69% eren dones i el 31% homes. Pel que fa a la tipologia de demandes, un 29% tenia a veure amb arrelaments, un 24% amb l'obtenció o renovació de permisos comunitaris, un 12% amb reagrupaments familiars, un 12% amb tràmits d'accés a la nacionalitat espanyola i un 10% a peticions relacionades amb les renovacions de permisos de residència i treball.

Pel que fa a l'assessorament a persones estrangeres, s'han atès 650 persones de les quals un 54% són dones i un 46% homes. Les principals demandes ateses estan relacionades, en un 37% dels casos amb informes d'estrangeria, en un 14% a sol·licituds de residència (arrelaments), en un 9% dels casos a consultes relacionades a l'accés a la nacionalitat espanyola, en un 8% a orientació en relació a prestacions i recursos, en un 4% a gestions relacionades amb la renovació de permisos de residència i en un 4% als tràmits de reagrupament familiar.

Pel que fa al Servei de mediació l'any 2018, cal indicar que s'han realitzat 320 mediacions corresponents a 171 persones, de les quals el 60% han estat amb dones i 40% homes. Majoritàriament els serveis i professionals que han sol·licitat aquestes mediacions han estat els Serveis bàsics d'Atenció Social de la comarca (64%), l'EAIA (13%), els Serveis de Salut (10%) i les Escoles i Instituts de la comarca (8%).

Taula 31: Persones ateses pel Servei d'Acollida (2004-2018)

	2004	2008	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Persones ateses Serveis d'acollida (1)	-	-	-	-	1.109	981	497	-	852	1.143
% Homes atesos	-	-	-	-	47%	45%	50,5%	-	46%	43%
% Dones ateses	-	-	-	-	53%	55%	49,5%	-	54%	57%
Assessorament legal-OIAE (2)	-	308	422	377	347	240	117	153	101	122
Assessorament a estrangers-SAE (2)	-	-	-	-	-	-	-	-	518	650
Mediacions (2)	254	480 + (3061 salut)	517	486	644	283 (3)	354	336	150	171
Mòduls d'acollida	-	-	-	-	-	-	106	48	83	200
Servei consultoria i suport tècnic	-	-	132	391	309	201	151	96	46	66
Col·laboracions	-	-	-	90	37	12	10	-	-	4
Suport a Entitats	-	60	76	51	53	46	5	7	6	1

Font: Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat (2018)

(1) Des de l'any 2017 es registren les persones ateses per l'OIAE, el Servei de Mediació, el SAE i el mòdul d'acollida.

(2) Per al període 2004-2006 es recull el nombre d'atencions per servei. A partir de l'any 2017 es recullen les persones ateses.

(3) No hi ha comptabilitzades les intervencions fetes al municipi de Roses.

L'any 2018 el Servei d'Acollida ha organitzat 4 mòduls de coneixement de l'entorn (mòdul C) en el marc dels Cursos de primera acollida als municipis de l'Armentera, l'Escala, Llançà i Roses, en els que han participat un total de 61 persones, de les quals un 70% eren dones i el 30% homes. També s'han organitzat 2 mòduls de Coneixement laborals (mòdul B) als municipi de Castelló d'Empúries i L'Escala en que han participat 32 persones

El Servei de primera acollida també ha organitzat durant l'any 2018, 6 cursos d'alfabetització en català de 90h de durada cadascun als municipis de L'Escala (2), Garriguella, Llançà (2) i Roses. Aquestes formacions corresponent al mòdul A requerit per a l'obtenció, juntament amb el mòdul A i B, del Certificat d'Acollida previst a la Llei 10/2010, del 7 de maig, d'acollida de les persones immigrades i de les retornades a

Catalunya. En total l'any 2018 hi han participat 107 persones de les quals un 52% són dones.

Al llarg de l'any 2018 s'han atès un total de 66 consultes especialitzades en matèria d'estrangeria i atenció a la diversitat per professionals del Consell Comarcal, altres serveis públics i ajuntaments de la comarca, el que ha representat una mitjana mensual de 5 casos. Entre aquests destaquen les consultes referides als informes d'estrangeria (31%). Es serveis i professionals que més han contactat aquest servei al llarg de l'any 2017 han estat en una proporció elevada els SBAS de la comarca (56%), seguit pels ajuntaments de la comarca (38%) i altres serveis (6%).

L'any 2018 el nombre d'informes d'estrangeria tramitats pels professionals del Servei d'acollida s'ha incrementat respecte l'any anterior, com a conseqüència de les dificultats per renovar els permisos de residència i treball que afronten les persones estrangeres i a la situació econòmica del país. S'han emès 99 propostes d'Informe de valoració del grau d'integració social per a l'arrelament social (INFO2), i 21 propostes d'Informe de valoració de l'esforç d'integració per a la renovació de les residències temporals (INFO3).

Taula 32: Propostes d'Informe d'estrangeria emesos (2014-2018)

	2014	2015	2016	2017	2018
Informes d'estrangeria	91	97	96	102	120
<i>Informe d'arrelament (INFO2)</i>	67	79	85	94	99
<i>Informe d'integració (INFO3)</i>	24	18	11	8	21

Font: Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat (2018)

En el marc de les accions de sensibilització sobre diversitat intercultural l'any 2018 es va organitzar la 12a edició de la Jornada Nos+altres, conjuntament amb l'Ajuntament de Figueres, en què es va abordar la qüestió de la «Introducció de la perspectiva intercultural en la intervenció social», i que va comptar amb la participació de 26 professionals de l'àmbit social i educatiu de l'Alt Empordà.

Durant l'any 2018 els professionals del Servei d'Acollida han participat en les accions grupals conjuntament amb altres serveis resumides a la taula següents

Taula 33: Col·laboracions del Servei d'Acollida (2018)

Acció	Servei col·laborador	Persones participants
Reunió amb el grup de dones de Sant Pere Pescador	Espai jove de Sant Pere Pescador	14
Presentació del Servei d'acollida del Consell Comarcal als estudiants del Cicle de formació de grau superior d'Intergració Social	Institut Ramon Muntaner (Figueres)	25
Reunió amb famílies de les escoles de l'Escala	Programa de millora social del Pla de Barris de l'Escala	30
Sessió de treball amb alumnes d'ESO de l'Institut de Vilafant sobre la diversitat cultural	Institut de Vilafant	20

Font: Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat (2018)

Servei d'atenció integral LGTBI (SAI-LGTBI)

L'any 2017 el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i la Direcció General d'Igualtat del Departament de Treball, Afers Socials i Famílies van signar l'acord per a l'obertura del SAI-LGTBI de l'Alt Empordà. Aquesta servei s'emmarca en el desplegament de la Llei 11/2014 del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes,

gais, bisexuals, transgènere i intersexuals (LGTBI) i per eradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia,

EL SAI-LGTBI de l'Alt Empordà és un servei d'atenció integral, de qualitat i de proximitat adreçat a les persones que pateixin, hagin patit o estiguin en risc de patir discriminació o violència per la seva orientació sexual, identitat de gènere o expressió de gènere. El servei està gestionat des de l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat de l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà i atén a tots els municipis de la comarca i Figueres.

El SAI-LGTBI ofereix un espai d'informació, suport i acompanyament a persones LGTBI i al seu entorn proper per situacions derivades de la seva orientació sexual i identitat i expressió de gènere (acceptació pròpia, acompanyament emocional durant el trànsit, relacions familiars). L'any 2018 el SAI-LGTBI va atendre 12 persones.

Taula 34: Persones ateses pel SAI-LGTBI Alt Empordà segons demanda 2018 (en %)

Demanda	Persones ateses
Tramitació Targeta Sanitària	4
Atenció psicològica	4
Informació general	4

Font: SAI-LGTBI Alt Empordà (2018)

En el marc del desplegament d'aquest servei, l'any 2018 s'ha duta a terme la «Diagnosi sobre la situació dels joves LGBT a la comarca de l'Alt Empordà» amb l'objectiu de mapejar experiències de joves LGTBI i conèixer els efectes de la diversitat sexual i de gènere a l'espai públic.

L'any 2018 el SAI-LGTBI ha organitzat les següents formacions específiques adreçades a professionals dels serveis públics i entitats:

Taula 35: Formacions organitzades pel SAI-LGTBI de l'Alt Empordà 2018

Taller sobre estratègies per implementar les polítiques públiques LGTBI i contra la discriminació adreçat als integrants de la comissió comarcal LGTBI portada a terme pel referent SAI provincial
Xerrada formativa oberta al públic a l'Ajuntament de Llançà
Formació sobre la llei LGTBI adreçada a professionals de serveis socials i EAIA (Alt Empordà) portada a terme per l'Associació Cúrcuma
Seminari Come Forward sobre atenció a delictes d'odi LGTBI adreçat al personal dels SAIS de la província portada a terme per la Universitat de Girona
Formació sobre estratègies per a garantir els drets de les persones LGTBI i contra la discriminació adreçada a tots els professionals del Consell Comarcal de l'Alt Empordà

Font: SAI-LGTBI Alt Empordà (2018)

Projecte "L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible"

El projecte "L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible" s'emmarca en el programa «Benestar i Comunitat» promogut per Dipsalut, amb la finalitat de definir i reforçar l'estratègia de coordinació i gestió compartida dels recursos adreçats a atendre les persones en situació de major vulnerabilitat de la comarca. L'objectiu del programa és millorar la seva qualitat de vida i l'apoderament de la comunitat i les persones per transformar les seves condicions de vida.

Aquest projecte ha permès reforçar i dotar de més recursos econòmics dos programes específics d'àmbit comarcal, que es presten de forma coordinada entre les administracions públiques, el Consell Comarcal i la Diputació de Girona, i les entitats socials de la comarca.

La taula següent mostra els quatre programes desplegats l'any 2018 i les línies d'acció específiques desenvolupades a la comarca.

Taula 36: Síntesi d'accions del projecte «L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible»

Línia	Projecte	% pressupost
Garantir condicions de vida digna	Projecte d'alimentació infantil (Creu Roja)	18%
	Brigada d'habitatge digne (Fundació Ser.Gi)	9%
	Ajuts a les famílies per a cobrir necessitats bàsiques (Consell Comarcal de l'Alt Empordà)	2%
Fomentar l'autonomia i l'apoderament de les persones en situació més vulnerable	Projecte d'empoderament de dones d'origen subsaharià (Fundació Ser.Gi)	7%
	Grups d'apoderament per a famílies (Càritas Diocesana de Girona)	3%
	Projecte Punts d'activació (Creu Roja)	9%
	Cursos d'alfabetització bàsica en català (Creu Roja)	43%
	Projecte Zona VIP (Consell Comarcal de l'Alt Empordà)	6%
	Projecte Espiadimonis (Fundació Sant Vicenç de Paül)	6%
	Projecte Àncora (Consell Comarcal de l'Alt Empordà)	29%
	Servei d'Intervenció Educativa (Càritas Diocesana de Girona)	7%

Font: Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat (2018)

7. Participació en projectes europeus

Prospectiva transfronterera sanitària i social (PROSPECTSASO)

L'àrea de Benestar del Consell Comarcal de l'Alt Empordà forma part del partenariat del projecte PROSPECTSASO – Prospectiva transfronterera sanitària i social, liderat per la Universitat de Perpinyà, que compta amb el 65% de finançament del Fons Europeu de Desenvolupament Regional (FEDER) a través del programa Interreg V-A Espanya-França-Andorra (POCTEFA 2014-2020).

La finalitat del projecte PROSPECTSASO, que es gestiona des de l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat, és millorar el coneixement sobre la realitat social i sanitària transfronterera i els efectes frontera en públics més vulnerables (persones en situació de risc d'exclusió social, infants en risc, persones en situació de discriminació, persones grans o persones amb discapacitat, entre d'altres), per tal de respondre adequadament a les necessitats socials que presenta el nostre territori. Aquest projecte es va posar en funcionament el mes de setembre de 2016 i estarà actiu fins a finals de l'any 2019.

Amb aquesta finalitat, el projecte reforça l'intercanvi de coneixement entre els agents transfronterers, proposa treballar millor l'atenció de problemàtiques socials emergents en el territori transfronterer i compartir bones pràctiques i metodologies de treball entre professionals de la intervenció social i sanitària.

El projecte també està orientat a generar nou coneixement en aquest àmbit orientat a construir capital

social i intel·ligència col·lectiva i territorial que es compartirà mitjançant Cases Virtuals Transfrontereres que recolliran els avenços que es portin a terme en els propers 3 anys en l'àmbit de la formació de professionals, la recerca i les xarxes professionals.

El projecte PROSPECTSASO presenta 30 activitats diferents que es porten a terme en el territori transfronterer en els propers anys. Més de 20 professionals de l'àrea de Benestar del Consell Comarcal estan participant en les diverses activitats d'aquest projecte transfronterer.

Les activitats més destacades desenvolupades pel Consell Comarcal l'any 2018 han estat l'organització d'un Seminari transfronterer a Figueres sobre «La formació per l'acollida i acompanyament de les persones estrangeres» en el marc de l'activitat 4.3 de dinamització de la xarxa de professionals d'acollida i acompanyament de persones estrangeres, l'organització de dos mòduls formatius de 6 hores lectives sobre «Detecció de riscos i prevenció de maltractaments vers les persones grans» adreçada a treballadores dels Serveis d'Atenció a Domicili en el marc de l'activitat 4.7 de prevenció de maltractaments a la gent gran en l'àmbit rural, i la creació i dinamització de 3 grups de treballs transfronterer, sobre bones pràctiques en parentalitat positiva, definició de protocols transfronterers en atenció a la infància en risc i disseny d'un instrument d'intervenció a domicili en el marc de l'activitat 4.5 sobre acompanyament de professionals en acolliment d'infants en centres.

Microprojecte transfronterer «Propostes per a millorar la governança local a l'Espai Català Transfronterer. Intercanvi d'experiències i coneixement en processos de participació ciutadana»

El Consell Comarcal de l'Alt Empordà ha rebut finançament de la convocatòria de l'any 2017-18 de la Generalitat de Catalunya de subvencions pluriennals Eurodistricte per al desenvolupament de projectes de cooperació en l'Espai Català Transfronterer per a desenvolupar el projecte «[Propostes per a millorar la governança local a l'Espai Català Transfronterer. Intercanvi d'experiències i coneixement en processos de participació ciutadana](#)». Aquest projecte s'ha desenvolupat en partenariat amb en partenariat amb els ajuntaments d'Argelers-sur-Mer, Arles-sur-Tech, Elne, Roses, Castelló d'Empúries, L'Escala, Vilafant i La Jonquera.

El projecte desenvolupat durant el primer semestre de l'any 2018 neix de la preocupació compartida de l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat per l'avenç limitat dels processos de participació ciutadana que es promouen a escala local, en un context polític i social complex en què es detecta un creixement de la desafecció política en la ciutadania. Amb aquesta finalitat, aquest ha posat en marxa un espai de trobada i intercanvi de coneixement i experiències entre ajuntaments de les dues vessants de la frontera en l'àmbit de la participació ciutadana amb l'objectiu de compartir l'estat de la qüestió i reflexionar sobre reptes i oportunitats que presenten aquestes pràctiques per reforçar la democràcia local i la governança.

En el marc d'aquest projecte, l'Equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat ha posat en marxa les diferents activitats del projecte en que han participat ajuntaments d'Argelers-sur-Mer, Arles-sur-Tech, Elne, Roses, Castelló d'Empúries, L'Escala, Vilafant i La Jonquera. 24 professionals i càrrecs electes d'ajuntaments de banda i banda de la frontera han assistit a les activitats realitzades.

8. Treball en xarxa i gestió del coneixement

Al llarg de l'any 2018, diversos professionals de l'Àrea de Benestar han participat en espais de treball en xarxa que es relacionen en el quadre següent:

Taula 37: Espais de treball en xarxa (2018)

<ul style="list-style-type: none"> • Treball transversal en la pròpia administració comarcal: Taula Comarcal de Salut i Taula d'Ocupació Juvenil. • Patronat de la Fundació Privada ALTEM, per designació del Consell Comarcal de l'Alt Empordà • Patronat Fundació Tutelar de l'Alt Empordà, per designació del Consell Comarcal • Comissió Interdisciplinària Mixta Sociosanitària Alt Empordà (CIMSS). • Comissió operativa i/o representativa del Pla Educatiu d'Entorn de Castelló d'Empúries i de Roses. • Comissió de Seguiment del Protocol d'Actuació en els casos de violència masclista i de gènere de la demarcació de Girona en representació dels consells comarcals de la demarcació de Girona. • Grup de treball Protocol de prevenció a la mutilació genital femenina i Protocol per l'abordament dels matrimonis forçats • Grup de treball Protocol de coordinació contra els abusos sexuals i altres maltractaments a infants i adolescents Maltractaments i abusos sexuals a la infància i a l'adolescència • Grup de treball Protocol d'actuació contra el maltractament a les persones grans, coordinat per l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal. • Taula de Treball en Xarxa de l'Ajuntament de la Jonquera • Consell Assessor Tècnic de SUMAR • Comissió de Treball contra l'Absentisme escolar de l'Ajuntament de Figueres • Comissió de coordinació socioeducativa • Taula Territorial d'Infància de Girona • Taula tècnica per l'impuls del model d'atenció social i sanitària integrada a l'Alt Empordà • Taula de treball de prostitució de la Jonquera • Taules de prevenció i seguiment per la prevenció de la Mutilació Genital Femenina de l'Alt Empordà • Comissió Absentisme escolar de l'Ajuntament de Castelló d'Empúries • Taula de coordinació Grup motor Programa DIPSALUT "L'Alt Empordà, una comarca inclusiva, amb salut i sostenible" • Sensibilització prevenció comunitària per part de l'EAIA a les Àrees Bàsiques de Salut: La Jonquera, Bàscara, Peralada, Roses-Castelló d'Empúries. També amb l'equip de llevadors/es de l'Hospital de Figueres. • Comissió Socio-Educativa de l'Alt Empordà amb l'EAP de l'Alt Empordà, Serveis bàsics d'Atenció Social de la comarca i Figueres, l'EAIA comarcal i la tècnica de programes d'Infància del Consell Comarcal.
--

D'altra banda, al llarg de l'any 2018 l'Àrea de Benestar ha col·laborat en els següents projectes i programes que es recullen en la taula següent:

Taula 38: Col·laboració en projectes i programes (2018)

Secció	Projectes i programes
Serveis Bàsics d'Atenció Social	<ul style="list-style-type: none"> • Col·laboració entre l'Ajuntament de Figueres, el Consell Comarcal de l'Alt Empordà, Càritas Interparroquial de Figueres, Càritas Diocesana de Girona i Creu Roja de Figueres per a la realització del projecte Centre de Distribució d'Aliments. • Col·laboració amb la Universitat de Girona per l'acollida d'alumnes en pràctiques de Treball Social, Educació Social i Pedagogia • Participació en el programa "Compartint taula" promogut per l'Associació Catalana de Recursos Assistencials (ACRA), l'Associació Catalana de Municipis i Comarques (ACM), la Federació de Municipis de Catalunya (FCM), i el Departament de Treball, Afers Socials i Famílies, amb l'objectiu de proporcionar gratuïtament àpats a persones grans amb problemàtica social i/o econòmica, aprofitant els serveis de menjador de les residències i centres de dia associats a ACRA i adherits als programa. • Participació en el projecte d'Unificació de Procediments de Treball de les Unitats de Serveis Socials dels governs locals organitzat per SUMAR.
Servei d'Inclusió i Atenció a la Comunitat	<ul style="list-style-type: none"> • Col·laboració entre el Consell Comarcal de l'Alt Empordà i l'Associació per a la Formació Cultural per a la Gent Gran de l'Alt Empordà pel desplegament del cicle de conferències en el marc de les Aules de formació cultural de la Gent Gran a la comarca. • Col·laboració amb l'IES Ramon Muntaner per l'acollida d'alumnes en pràctiques del Cicle Formatiu d'Integració Social.

Finalment, l'Àrea de Benestar del Consell Comarcal ha elaborat i/o participat al llarg de l'any 2018 en els estudis, investigacions, publicacions i jornades que es relacionen a continuació:

Taula 39: Col·laboració en estudis, investigacions, publicacions i jornades (2018)

Secció	Estudi, investigació, publicació o jornada
Serveis Bàsics d'Atenció Social	<ul style="list-style-type: none"> • Participació en la Jornada d'Àrees Bàsiques de Girona de l'Institut Català de Salut amb la ponència «Implementació del PIAISS a l'Alt Empordà». • Participació en l'Escola d'Estiu del Moviment de Renovació Pedagògica de l'Alt Empordà amb la ponència «El treball de les conductes addictives a l'escola». • Participació en la Jornada l'Ètica al servei de les organitzacions». Taula rodona «Experiències al voltant de l'ètica». • Participació en diferents sessions del Cicle Formatiu d'Integració Social i d'Educació Infantil de l'Institut Ramon Muntaner de Figueres. • Realització de la sessió de formació «Protocols d'actuació en casos de violència a la demarcació de Girona. Transversalitat i treball en xarxa» al grau de Pedagogia de la UdG. • Realització de la xerrada «Els serveis socials a prop teu» organitzada per l'Ajuntament de Bàscara.
Serveis d'Atenció a la Dependència i Suport a les Famílies	<ul style="list-style-type: none"> • Participació en la Jornada l'Ètica al servei de les organitzacions». Taula rodona «Experiències al voltant de l'ètica». • Realització de la xerrada «Cuidem-nos per cuidar» organitzada per l'Ajuntament d'Agullana. • Realització de la xerrada «Per un envelliment actiu i saludable. Coneix els teus drets» organitzada per l'Ajuntament del Far d'Empordà • Organització del curs de formació sobre «Prevenió dels maltractaments a les persones grans» adreçat a treballadores familiars en el marc del projecte transfronterer PROSPECTSASO.
Servei d'Inclusió i Atenció a la Comunitat	<ul style="list-style-type: none"> • Participació en les Jornades «Debat en Treball Social i Política Social» amb la ponència «L'Experiència de l'Espai LAB social del Consell Comarcal de l'Alt Empordà». • Participació en el III Congrés de Serveis Socials Catalunya, organitzat pel Col·legi oficial de Treball Social, el Col·legi Oficial de Psicologia, el Col·legi d'Educatrices i Educadors Socials i el Col·legi de Pedagogs amb les comunicacions: «+60 Alt Empordà. Propostes per a un envelliment actiu» i «Dones referents comunitàries a l'Alt Empordà». • Participació en diferents sessions del Cicle Formatiu d'Integració Social i d'Educació Infantil de l'Institut Ramon Muntaner de Figueres. • Publicació del document de Síntesi del projecte «Propostes per a millorar la governança local a l'Espai Català Transfronterer. Intercanvi d'experiències i coneixement en processos de participació ciutadana».

9. Síntesi dades més rellevants 2018

Àrea de benestar	<ul style="list-style-type: none"> • Pressupost: 5.133.302 € (21% del pressupost del Consell Comarcal) • 54,50 € de despesa corrent del pressupost de l'Àrea per habitant • Personal: 92 professionals (85% dones)
Comarca Alt Empordà	<ul style="list-style-type: none"> • 140.569 habitants (creixement 25% període 2004-2018) • 24% de població origen estranger • 19% de població major de 65 anys • 13,3% taxa d'atur (Homes 11,3%-Dones 15,7%) • 82% d'aturats en els sectors dels serveis i la construcció • 80% de nova la contractació és temporal
Serveis Bàsics d'Atenció Social	<ul style="list-style-type: none"> • 2 Unitats d'Atenció Social: EBAS Unitat Litoral i EBAS Unitat Interior • 10,2% població de la comarca atesa (9.625 persones) 55% dones i 45% homes • 26% població atesa és menor d'edat (U. Interior: 21%; U. Litoral: 29%) • 29% població atesa és major de 65 anys (U. Interior: 31%; U. Litoral: 21%) • 37% de les persones ateses resideixen en municipis de menys de 20.000 hab. • 321 expedients RGC actius. 796 persones beneficiàries. • 1.664 persones beneficiàries de prestacions econòmiques per urgències socials • 194 persones beneficiàries d'ajuts de pobresa energètica previstos a la Llei 24/2015 • 3.378 persones ateses per dispositius de distribució d'aliments (CDA i altres) a la comarca. • 177 dones ateses pel SIAD • 17 dones han rebut assessorament legal sobre violència de gènere • 66 dones ateses pel Servei d'Atenció Psicològica • 94 dones ateses pel Servei de Resposta Urgent • Desplegament dels Serveis d'Intervenció Socioeducativa (SIS) a la comarca • Espai de Formació per a Famílies: 27 persones ateses • Gennep: 45 menors atesos • Serveis socioeducatius de prevenció diürna: 87 menors atesos • Espai Menuts: 49 persones ateses
Serveis d'Atenció a la Infància i Adolescència en risc	<ul style="list-style-type: none"> • 325 menors atesos (50% del casos en els municipis de Figueres, Roses i l'Escala; 50% de la resta de la comarca) • 55 casos de l'Alt Empordà atesos pel SIFE • CRAE l'Albera: 23 menors atesos
Serveis d'Atenció a la Dependència i Suport a les Famílies	<ul style="list-style-type: none"> • 9,8% de persones majors de 65 anys tenen un PIA actiu • 218 sol·licituds de valoració de dependència • 317 persones ateses pel Servei d'Ajuda a Domicili (SAD social i dependència) • 14.125 hores anuals de SAD social i 77.721 hores de SAD dependència • 1.217 persones de la comarca ateses pel servei de Teleassistència domiciliària • 104 persones ateses pel Servei de Teràpia ocupacional • 199 famílies ateses pel Servei d'atenció a domicili a persones amb dependència i suport als cuidadors • 52 persones participen en grups de suport a persones cuidadores i participants • 1.055 persones participen en tallers de memòria i gimnàstica en 44 municipis • Acompanyament terapèutic a famílies: 36 persones ateses
Servei d'Inclusió i Atenció a la Comunitat	<ul style="list-style-type: none"> • Actualització dels 50 indicadors de diagnòstic social de l'Alt Empordà • Reunions periòdiques de la Comissió de Seguiment i elaboració del segon Informe anual de seguiment de l'execució del Pla.

	<ul style="list-style-type: none"> • Dinamització del web: www.inclusioaltemporda.cat i les xarxes socials de l'Àrea. • Execució del projecte guanyador de l'edició 2018 del Concurs de Projectes d'Inclusió Social Alt Empordà: «Teatre a l'Abast» del Centre de lleure El Dofí i A Mossegades. • Taula per a la Inclusió i la Cohesió Social de l'Alt Empordà: implementació accions del Pla previstes; Organització de la jornada de formació sobre intervenció comunitària coma a estratègia d'empoderament col·lectiu (40 persones assistents); grups de treball sobre alfabetització i treball amb infants i famílies en risc. • Gestió i desplegament de les accions del Programa de millora social del Pla de Barris del nucli antic de l'Escala • Disseny i implementació de la primera fase del Programa de Dones Referents Comunitàries de l'Alt Empordà • Implementació d'accions del Pla d'Igualtat de Gènere 2016-2019: dinamització de la Comissió Comarcal de Violència de gènere, la Taula Comarcal de Prostitució i la Taula de Mutilació Genital Femenina i Matrimonis forçats; formació d'alcalduesses i regidores en perspectiva de gènere i formacions al grup de dones referents comunitàries. • Serveis d'Acollida de Persones estrangeres: 1.102 persones ateses • 122 persones ateses per l'Oficina d'assessorament especialitzat en àmbit jurídic • 66 consultes de professionals en matèria d'estrangeria ateses • 320 mediacions realitzades • 6 cursos d'alfabetització: 107 persones participants. • Servei SAI-LGTBI: 12 persones ateses • Gestió del projecte «L'Alt Empordà una comarca, inclusiva, amb salut i sostenible» • Participació en els diversos espais de treball en xarxa de la comarca
<p>Participació en projectes europeus</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Participació en el projecte Prospectiva transfronterera sanitària i social (PROSPECTSASO) • Realització del microprojecte transfronterer «Propostes per a millorar la governança local a l'Espai Català Transfronterer»